

בקדשים אף לאחר זריקת, ולכן לזרים אי דבר שיש לו מחירים ע"י שאלה וכמו שאמרנו בנדדים בירושלמי דנדרים אי דבר שיש לו מחירים ואף כהנים דאין נידם לשאלו לסתמכי בפול הסמכות ומוחר לכהנים ור"ם מסיר לכהנים ולזרים דסבר דלא ממי שאלה לאחר זריקת וכו' דבר שאין לו מחירים, ואף מה שמועד נגדנו הא דאיתא בברייתא במס' נדרים (נ"ט) דתרומו לא כוי דבר שיש לו מחירים משום דלא כוי מלוא לאיחשולי עלי' ודוקא קומתה כוי דבר שיש לו מחירים משום דכוי מלוא לאיחשולי על זה מתמה דסגודר כאלו בונה במה והמקיימו כאלו הקריב עלי' קרבן ולכן כוי מלוא לאיחשולי הא כ"מ שאין מלוא לאיחשולי לא מקרי דבר שיש לו מחירים, ואף יוחא לי דכתיב גוונא דמחניחין מקרי דבר שיש לו מחירים, דהנה כפעם דבר שיש לו מחירים לא כפול איכה שני פעמים אחד משום דעד שחאלנו כחיסוד חאלנו כהיחר וכן מפורש בפרש"י במס' גי' דף ג' ע"ב ושד חידש לן סר"ג במס' נדרים דף ל"ב דבר מפורש מאד וכיא דעיקר הכיטול מתמה כי חלוקים הם כהיחר ואיסוד כוי דמת כאלו כן שני מינים ולר' יודא עיקר החיבות זה דכוי שיש בעלם לא מכרי כישול ולרנן חליק בחר האיסורים אם שיש הם כחיסוד דמת לכו כאלו כוי שני מינים כוים בעלם ולא כפול ודבר שזה אסור וזה מותר כוי מין כחיו מינו ולכו מחני כישול ודבר שיש לו מחירים ומין כמינו בעלם אע"פ דעכשו כום זה אסור וזה מותר וכיס ראו שיכפלו, אף מופיל דבר זה שעידי לכוה מותר לאחר זמן להפלים את השם לחשוב אם החיסוד להיחר גמור וכוי מקרי שיש בשמם אחרי כי גם הם מין כמינו בעלם וע"פ בפנים דברי סר"ג סמוכדיים ומהמים :

שוב ראינו דנאמט אם תרומה לא כוי דעילימ מעמט דאינחיק מחיסוד לחיסוד כמו כן במחכים על קודש דכרי לאחר שאלה אסור משום חולין בעורה וח"כ לריך לטיוט כפול גם לזרים, אך יש לומר דהנה מפורש ברמב"ם דחולין בעורה כוי דרבנן וח"כ להרמב"ם דהמך כוי דעילימ משום דחולין ל"י חיסורו של תורה מיני' וזמו כן כהחכים, ואמנם מפורש בפס"ק משנה פ' ב' מסל' שמיטה סל' ג' דמפרש לדיח רמב"ם דאסור חולין בעורה משום סלכס למשס מכיני, ואף לעג"ד נראה מפורש ברמב"ם דכוי חיסוד דרבנן דרמב"ם סלכות מאכלות חסורות פ' פ"א סל' ו' כהב ספסאל שברי כן אסורין מדבריהן ולשון אסור מדבריהם משמע דחיו חלא מדרבנן וכן מפורש ברמב"ם ככלכות גכס פ' ב' סל' ח' ח"ל חע"פ שחולין שנסחמט בעורה אסורין ככלכות סחיל ואיסורן מדבריהם כרי זה חייב לשלם ד' וס' ולדברי סר"ג למס חייב כד' וס' ולפ"י מלינו לומר דלשימס סר"ג כ"ל כוז פליגי ר"ם ורבנן דלרבנן חולין שנסחמט בעורה חיו אסור חלא מדרבנן זמן חסורס מותר ולכן כוי דעילימ לזרים ור"ם לשימסו דסבר כהמס מקומס כע"פ דחולין בעורה אסור ^{מותר} מן הסורס ולכן לא כוי דבר שיש לו מחירים :

עוד נ"ל לחלק בין תרומה דכוי דבר שאין לו מחירים ובין קדשים לדבריו דכוי דבר שיש לו מחירים, דנאמט תרומה אחרי כי סרך פ"ס אין כאלו כשאלתו כמות אור כי לא ישאל על הסרומה דלעולם לא ימלא כשאלתו שום חובלת דסנה בקוממס ית לו חובלת כשאלתו דאם לא ישאל על מדו כרי רבע עליו חיסוד שאמרנו סהדר כאלו בונה במס והסקיימו כאלו מקריב עליו ולכן קרלת דבר שיש לו מחירים דודאי כוא שיפאל ע"ו להחלתו שלא יכשל בעבירה, אבל בתרומה מעמס שלא יכשל בעבירה ליחא סכא וגם שארי כאלות שיביאו לזכר זה לשאלו ב"כ ליחא ולכן לא כוי דעילימ דסנה בתרומה אם ישאל על הסרומה כרי יעמך להפריש תרומה אחרת ואין סנה לפניו להחליק על זה כוז, אבל בקדשי קדשים מכל לך ישאלו לשאלו ע"ו לא כמיחא אם נעמס פגול והחר ודאי כמתון ישאל ע"ו ככרי שלא יכשל בחיסוד מחר ושיפול ולר' יודא דלוקין על לאו שאין בו מעמס ודאי ישאל ע"ו כרי שלא ילקח ודף דבקדשי קדשים קשה לסמאל שינקו ככמלים דכרי סס חיוס חוללים סכסר שיפברו על חיסוד מחר, ואמנם גם לסליל זה חבירו כהסן מחיסוד מלקוט ב"כ יוחא ל"י לחינט וגם יוכל לסימס בקדשי קדשים כהנעס לבטלים שיחמס מלס לשאל על סק"ק כנון אם כפריש אשס חלוי כעבירה סכיס מסוסק ולאחר הסמכות טדע לו ספוא ולריך להכיו ספוחת וסלסר נחערב עם חולין כעובדא דמסניסין דלפיל יחסס מלס שיפאל ע"ו ככרי לעסוסו חולין לגמרי ולכן כוי דבר שיש לו מחירים לסימס סר"ג דאחרי שיכל לסימס שיפאל ע"ו כוי סמו מין כמינו ומכש"כ כי ודאי יכל לדיי ^{כ"ל} וכו' סכל אחד עם סאפור כגמרא כקוממס מלס לאיחשולי וכיון שכן כוי כאלו אספול עלייו :

אך עדיין יש להקשות דכרי אין כשאלין על סקדשות חלא מדוחק ואין כחשוב זלח לדבר ככור שיפאל עליו לחסכו לדבר שיש לו מחירים, ואף לדעתי סכא דנחערב מקרי כמו כדוחק ור"ם :

ומצאתי כפרי דמס יו"ד סימן ק"א סכריח דרמב"ם סבר דחולין כעורה כוי דלורייתא ומס סכא כע"פ ס"ו וסבורין מדבריהם משום דמס סליו מפורש כסורס כקרא דכריכס, ולדעתי מוכרס מן זה סמפורס כסל' גכס דחייב כד' וס' מפורש כוא דכוי דרבנן חלא סיס מן חסורס למס חייב כד' וס' וסאלמס סכרמב"ם קורא לחיו מפורש בתורס

ולפי אני לומר דבין המעמס דישל מחיכה על קודש עם שאר החיכות של חולין דכוי מין כמינו בעלם ושד פראי כקודש שינעמס מת חולין ע"י שאלה אף דאין מלכ כשאלתם מ"ס לא יוכל להחבול כיון דלויס חלוקים לגמרי בחיסוד וגם הם שיש במימס. וסא דתרומס כפול כמחא אפ"ס דכוי מין כמינו וסאפסר כשאלה סיס ל"ל לחלק, דכסס תרומס אפ"ס שיפאל ע"ו כרי סדרא לסיכולא וסכל ב"כ אסור מדלורייתא ח"כ לא כוי מין כמינו אפילו לאחר הכישול ואפ"ס דפכל ב"כ מקרי דבר שיש לו מחירים משום דיוכל לפקנו עכ"ו כשאלה חיוס מופיל להחירה לגמרי ומקרי אינחיק מחיסוד לחיסוד וכבר האריך סאל"א סחדס דאינחיק מחיסוד לחיסוד לא כוי דבר שיש לו מחירים, ואף דהמתן כפסח ככב סרמב"ם כפרק פ"ו מסל' מאכלות אסורות דכוי דבר שיש לו מחירים אפ"ס שגס לאחר ספסח אסור מעמס קסכא, לא דמי דמתן מדלורייתא מותר לגמרי ולא כחאר עליו שום חיסוד, אבל כפכל כחאר חיסוד דלורייתא עליו ושד מתן כהסמכות מותר לגמרי וסכל כסמכות אסור : **וכן** מלכתי כפרמ"ץ כסחיטס לסל' סמכות ד"ס דעילימ כיואר דלמעס סר"ג כדעילימ אם נחערב כיום מריסס ומלרס כיו"פ לא כוי דעילימ כיון דאף לאחר יו"פ יחאר חיסוד מריסס ולכן מיכפיל כפיל ללגמר, וכן חוי לומר לסינק כמחכים על קודש דלמעס סר"ג כיון דית חותן כשולס להפריס מקרי דבר שיש לו מחירים ותרומה כשולס לא כוי דעילימ משום דכוי סכל גם לאחר שאלה, ולפ"י סיס כאפסר לומר דכוז פליגי ר"ם ורבנן כעסניסין, דלרבנן אסור לזרים דכוי דעילימ לדידכו ולככרס לא כוי דעילימ ומופיל ככישול ור"ם כובר דכוי דעילימ חו משום דלאחר זריקת לא מכני שאלה וכדעס ססוס' או דלא סכירא ל"י לר"ם מעמס סר"ג כדבר שיש לו מחירים :

בחורש דברי סופרים חבל מדבריהם שכתב משמע דכו
 לדבן נגמרי ואי כדעם ס"ח סיה לו לומר דברי סופרים וכן
 מלאחי כסמ"מ סחדש ומס שאינו מחויב בכפוי הוא מכוס
 ללא גרע משריטת דרבנן אך כיון דרבנן ספריהו כדלמי לא
 מטעם ספק פסוד מכסוי :

סימן לה

בר האמור בסימן זה ולכל בדין ביטול חלין זכו כחבתי
 על ימים בקדמונים שפדו לחלילים ולא כחמיצו בחלדוס
 ס' זכאות, וגם כיום ממלאים במדינות רחוקות עמים כאלו,
 ולכן כן העמים שאלהו חוסים בלינם שהם מלמיינס בחלדוס
 אחר"ח 1234567 ס' זכאות: ^{אוצר החכמה}

שאלה בדין ביטול חלילים ע"י נכרי המבואר כס"מ וש"ע
 יוד סימן קמ"ו אם ביטלה ע"י שרק בפניו או
 בשסין בפניה כוי ביטול או לא :

תשובה במ"ס, הנה לכאורס אין זו לריכה נפיש דהרי
 מפורש בסו"ט יוד סימן קמ"ו סוף ז' דלחלילים
 של עכו"ם שקטע ראש הזנה או ראש מוטעם או ראש חזקעס
 או שמיטעכ בפניה אע"פ שלא חסרה בפילה, מיטעכ שלא
 בפניה ולא חסרה או ריקה בפניה או השסין בפניה או גררה
 או זרק כס אם הלוואה לא כפלה וכל דברי המחבר בסו"ט
 סוף עמכה מפורטת פרק ר' ישמעאל דף י"ג כ"ד מכפלה
 ס' ח"כ מפורט דרק בפניה או השסין בפניה אין זו ביטול :

אבר לדמי גרסה דכ"ו פקחוב במחסיין סס דרק בפניה
 או השסין בפניה אין זו ביטול וכו דוקא באס ידעיין
 דהא דרק בפניה או שססין בפניה סיה מחמת כעס או כי
 מסופקים אהנו שמה רק בפניה או השסין בפניה מחמת כעס
 אבל אם ידעין שרק בפניה או השסין בפניה שלא מחמת כעס
 ודאי כפלה סחליל בזה ונותר לישראל לכוטח ממנה ונחה
 אביא ראייה לזה ראשיה משאעוה ססוניא כפי סס דלמריין
 במתא מה"ע דרק ולשסין איכס ביטול אמר חזקיה דלמר
 קרא וזיס כי ידעב וספקא קלל במלכו ובחלסיו ופכה למעלה
 וכתיב ככריס ואל ארץ יביע וכנה לרה וספיכה דלפ"ג דקלל
 מלכו ואלכיו ופכה למעלה אל ארץ יביע דלמרי' לפוס שטמא רתח
 עלס וכוד פלח לה, ולפ"ו סיכא וידעיין ככירור דרק בפניה
 ולשסין בפניה שלא מחמת כעס ודאי כפלה לספ"ג לגמרי,
 עוד ראיה לדכרינו כ"ל דלמריין כפרק כל סלמייס דף מ"ד
 פ"ג סאל פרוקלוס כן פליטוס אח רבן גמליאל בעכו סכיה
 רחון כפרתן של אסרודייני אמר ליה כפי כפורתכס לא
 ידכך בידך מלומה מן החרס ממי מה אחס רחון כמרחן
 של אסרודייני ח"ל אין פסיבין כמרחן וכפילא ח"ל ס' דבר
 אחר אם טפריס לך עמון סרכה אי אחס נכנס לעכו"ם סלך
 פרוס ובעל קרי ולשסין בפניה זו עומדה על פי הכיב וכל
 כעס משסיין לפניה לא כלמר דלסוד להטוח מעט"ס רק אח
 שסכג בו משוס חלוס אבל אח שאינו חוכג כה משוס חלוס
 נותר סרי מפורט במחסיין דרק בפניה ולשסין בפניה כקביעות
 סוי ביטול לספ"ג וכן אפי אומר סיכא דרק בפניה שלא מחמת
 כעס כוי ביטול, חס דכפיק שירוק כפניה כקביעות כייט
 משמח משוס דכיון דרוקק פליה חמיד מוכח דלגל מחמת
 כעס סיה וסיכא וידעיין מטעם אחר דלגל מחמת כעס רק
 עלס ולשסין עלס ודאי סוי ביטול לגמרי :

ודאי ס' פרי ומלאחי כן בירושלמי מסכה עכו"ם פרק
 ר' ישמעאל כ"ל ר' בר קפרא חככה חד עיוקא לר
 חד פלי ארעאי הוסי פרי כחריס כוס ממי ליה כוה מיקל
 ליה כוה אמר ליה ריק עלס וכוא לא מקבל עליו לשסין

עלס וכוא לא מקביל עליו ומסיק סס בירושלמי כוא חמרס
 עכו"ם מבטל חליל פלו ושל חכירו על כרוו, ודברי
 בירושלמי לכאורס חמוסיס עמד דלויך כפס בר קפרא לסעכו"ם
 שיכפלה לספ"ג כרוק ולשסין עלס סא רוק ולשסין על ספ"ג
 אינה כפילה כלל כחפורש במחסיין שפכאס לעיל וליך אמר
 בירושלמי ע"ז כוא חמרס עכו"ם מבטל וכו' ובכאמס כס"ס דילן
 עובדא זו כוכב בלופן אחר דכתיב סמחא דספרו ובעלו,
 וסחס בטלו משמע כדבר המועיל ביטולו כמו קטע ראש
 חונס וכדומה אבל בעובדא זו דבר קפרא דמחי ל' לססין
 עלס קסח עמד מה מועיל לשסין עלס סא חפרש במחסיין
 דלויך זו ביטול כלל :

ואך כדכרינו לעיל דלשסין עלס סלח מחמת כעס כוי
 ביטול יוחא עמד דכחל דבר קפרא כפס לסעכו"ם
 שירוק עלס וישסין עלס ולא סתקא עלס סעכו"ם מעלמו
 וכו ודאי ביטול גמור המועיל כמו קטע ראש חונס או ראש
 חוטמס וקף דכפ"כ סיה עושס סעכו"ם אין זו חסרון לבטול
 חליל כל עכו"ם, כמו דלמריין כס"ס דילן דלויך כפי' לסעכו"ם
 חסרון אם ביטלה כשכירה כמו כן אין כפי' חסרון לביטול
 ע"י רוק ולשסין עלס, ולדעסי וכו חחס כרור כעו"ס ולא
 חמנע לסודיע לסקורא חס אשר חכס גדול שדברתי עמו ע"ד
 בירושלמי סלו פירס לי בירושלמי בלופן אחר, אבל לא נראה
 לי סלמח כפירוס סהכס סג"ל, וסחכס סג"ל כוא סרכג סגדול
 ר' סעשיל ו"ל מפ"ק אמר לי שנראה לו דבר קפרא לא רכס
 סעכו"ם יכפלה לספ"ג אך רכס לכסוחו אם יודע סעכו"ם
 כטיב ספ"ג, וסמנע דבר חכמה אחר אבל לא אפשר לומר כן
 דאי כדברי סרכג סג"ל, סנס אם סעכו"ם ישסין עלס וירוק
 עלס סוי ססק אם כשסין עלס משוס דלויט יודע כטיב ע"ז
 או אפשר יודע כטיב ע"ז וכוה דלשסין ענה סוי משוס
 כפויחו דמחי לסעכו"ם שיעסכ כן וס"כ מה סרויה בר קפרא
 מוס ולי דמועיל לבר קפרא ביריעס סיכא דלויט חפן לרוק
 עלס ולשסין עליכ ס"כ יודע כוא סכוא יודע כטיב ס"ג,
 סלח כפיל זכ לא סיה לריך לסכוס לסעכו"ם וגס בלי ככאס
 סיה יכול לככחין זכח אם יאמר לו לרוק פלח ולשסין וכוא
 חיו מרויה לזכ כלה יודע כוא כטיב ע"ז ונכנס כה כבוד,
 וגס קשה אף לדברי סרכג ר' סעשיל ו"ל שבר קפרא סיה
 מחמי לסעכו"ם אח יודע כטיב ע"ז כלה אם סיה ממי ל'
 לכפלה כביטול המועיל כמו לקפוס ידס או מוטמג ג"כ יבתן
 כזס אם יודע סעכו"ם כטיב ע"ז ומסמסיה ונמס כמר בר
 קפרא לכסוחו כדכריס שאינס מועיליס לכפלה :

ועוד כל משמעות ססוניא בירושלמי סס דמפרס סדח
 חמרס כו' וסריך סס בירושלמי וחיטעס כע"ו סכניחוס
 שכריס כמו שפריך כס"ס דילן פרק פליטי סכל משמע דבר
 קפרא אחר להעכו"ם שיכפלה לע"ז ביטול גמור :

ורבין גלענ"ד סעיף כדפריטו דרק על ספ"ג ולשסין עליה
 כוי ביטול גמור כמו קטע ראש חונס וכמו פחסס
 כפניה ואך מס שאחרו במחסיין דלויך זו ביטול זכ סיכא
 דריכ שמתמח כעס פסס כן ויחזע דלמ"כ מחזיקס חללוס
 כפחלה ורק לפוס שטמא רתח עלס ולכן בעובדא דבר קפרא
 דכסיס בר קפרא לרוק עלס ולשסין עלס סוי ביטול גמור
 כזס, וכן מלאחי בירושלמי סס סל' ח' כילד סיה מכפלה
 לפנין עיקוליס ר' חייח בר אדא אמר כרוק וע"פ כס"מ
 ספריס שרוקק עליס לכיון ומכפלה :

ואר"ל דמסספינא חמינא עוד דלף כזס דלשסין עלס
 מחמת כעס אם חיקף חכא ליד ישראל קודס
 שחפייס סעכו"ם מותר לסנוס ממנה דהרי ביטול עכו"ם
 מועיל אף כע"כ ולא גרע מחמת כעס כמו שמכפלה כע"כ
 ואך

מבטל ע"ז שלו ושל חבירו הכל סיכא דלא לניש או פיסל
 הפכוים בחמיריב או במחשבה בעלמא חדע דסני עכו"ם
 שכתובס עובדי' בשעה שלום מותרת עכ"ל ונדחה מדברי
 הראב"י דקשיא ליה כי ממחמיתין דמיתוה עובדי' בשעה
 שלום מותרת מוכח דבעיל ע"ז נדיבור ואפילו במחשבה
 ומחמית' דכילד מבטל לה מוכח דלית מחשבה ע"ז רק
 כשעשה בה מעשה ומשי' הראב"י דמחמיתין דכילד מבטלה
 דחמירין קנע ראש אונס או ראש חוטמה זכו דווקא
 באונס שבושין את הפכו"ם שיבטל אבל אם בלא כפיס
 מבטל אף במחשבה ולפי' דמשרש למחמית' דכילד מבטל
 באונס א"כ ע"ז אחרו במחמית' דרק ואשחין אינה בפילה
 וא"כ קשה מהירושלמי שהבאנו לפני' דבר קפרא בעי' שירוק
 ואשחין עליה ולהראב"י שבמדרי' מה מופיל שירוק ואשחין
 עלה הא מפורש במחמית' דאינה בפילה :

ובאמת כפי שפירשנו יוחא מאל שני הדינים דמיתוה
 עובדי' והא דשמיו דמחשבה כשפחה בפניה
 וכדומה דהנה בחמה מבטלה ע"ז במחשבה אך מאל
 ידעין דהאמת בן הוא שביפול דילמא אחר שעה יסיח
 עובדה לכן אם משכרה או שעה בה דבר בזיון שמוכה
 ששוב לא יעבדה או ודאי נפילה ואם אינו עושה בה
 דבר המוכח ששוב לא יעבדה הוי כגדר ספק ואשורה
 מספקא דהוי ספק דאורייתא ולחומרה, וסוף פנה דברי
 המדרי' סחומים קלם שכח דסיכא דכח אונס כשין
 ספרו ובטלו לא נפיל עד שיעשה מעשה בטפס כהכיה
 דפכו"ם מבטל ע"ז שלו ושל חבירו, ודברים אלו שכחנן
 המדרי' כהכיה דע"ס מבטל ע"ז שלו ושל חבירו אין
 לסס פירוש כלל סיכא חנינא הסס דבעיק שיעשה מעשה
 בנושה וחלולי דמחשבתא הסס לחינא דעיות סופר כוח
 נמדרי' וזרין להיות כהכיה ששנינו כילד מבטלה וכוונתו
 מחמית' דלקצן סס שכח דמבטלה נקנע ראש אונס או
 חוטמה וכדומה, ואך פי אגסי הכווי והספל להיות שולח
 יד בדברים העומדים בחמו של שולס, וגרסה לי לפירש
 כוונתו על סוף משנה סס דישראל אין מבטל ע"ז של
 עובד כוכבים ומזלות חס שישראל אינו מבטל ע"ז של עכו"ם
 הוא אשיל ע"י מעשה כדלפיק מושס בספר א"כ חירי
 מחמית' מביטול ע"י מעשה :

ואם היה זה אמת היה מתורן לנו הכנס קושיא חמורם
 אחת מה שהקשיחו לפני' דלממדרי' לא מהני רק
 ואשחין עלה באונס ומסירושלמי מוכח דמחמית' ונדברינו יוחא
 דיוכל להיות אחת דממדרי' מודה לפירושנו דמחמית' דכילד
 מבטלה דפירושו מה ידענו נבירור שביפול וזרק ואשחין
 אינו מבורר שביטלה ובמקום שמתורר לנו שביפול ע"י רק
 ואשחין ודאי הוי מבטלה לגמרי, ולכן בעובדה דבר קפרא
 בירושלמי דאנסו לבטל ברק ואשחין ודאי הוי ביטול
 ומש"ס לא הביא המדרי' ראיס דמירי' באונס ממחמית'
 דכילד מבטלה, דמחמית' דכילד מבטלה לא מפרש המדרי'
 משום אונס משום שפלא דמחמית' דרק ואשחין אינה בפילה
 ובאונס בפילה ברק ואשחין ומש"ס הביא ראיס ממחמית' דשכו"ם
 מבטל ע"ז שלו ושל חבירו וכוונתו על סיפא דמחמית' וכדפירשנו
 ומפרש המדרי' דמירי' באונס שכחו לבטלו, ועוד מתורן
 בה קושיא חמורס שהקשה הגאון בעל ישועות יעקב על
 סרמ"א ומכח קושיאו חולק על סרמ"א בש"ע שקבץ לדברי
 המדרי' להלכה וכו קושיאו דלסרמ"א דבטלה ע"ז בחמירס
 א"כ מאי פריך ס"ס נע"ז ס"ג על ריש לקיש דסבר ע"ז
 שגשגכרה מאליה מותרת מחמית' דפכו"ם מבטל ע"ז שלו ושל
 חבירו וישראל אין מבטל וסריך בגמרא ולאי כע"ז שגשגכרה
 מאליה

ואך במחמיתין דילן דאחרו שאינה בפילה בה סיכא דנסאר
 ע"ז ביד הפכו"ם עד שנשפייס ונעטיה ע"ז מחדש ולאנס
 יב עמד דמחמית כעס מיגרע גרע מהיכא דביפול ע"ז
 דמחמית כעס הוי כמו פטוח ופטוח אינו מופיל כלל כמו בפקדה
 בשעום דליתו כגוס וכן איחא במס' נדרים (כ"א ע"ב) הווא
 דאחא לקמי' דר"ס א"ל לכך עלך א"ל לא וסרי' ופיין כר"י סס
 או לא ה"י לכך מיושב עלך שמתוך כעס נדרת הרי מפורש נדרר
 מחמית כעס הוי נדר טטוח, וכן מסביר :

ועפ"י הדברים כללו היה מקום אחי לפרש כסוגיא דפ"ג
 בעינדה דר"צ דא"ר חמא בר יוסף בר' אמר רבי
 אשעיה חכונה גנובה השיבו ר"ג לאוסו הנמון, וע"ז אחר
 סס כמס אמוראי פאי גנובתא היא ולכחוף אמר רב שימי
 בר חייא גנובתא מכחא דקאמר ליה ר"ג וז עומדה על סביב
 וכל העם משחיתין בפניה, וע"ז אמר רב שימי ובי משחיתין
 בפניה מחי כוי וכחנן רק בפניה הסחין נפניה ניררס ורק
 בה אח כלאה אינה בפילה ואפי' אומר אינה גנובה הסס
 לפוס שעתא רתה עלה וכדר מטיס לה סכא כל שעתא
 בזולת קיימא, ולכאורה חמוס מאלך איך עלה על דעה רב
 שימי לפרש דברי ר' חמא דחכונה גנובה היא מחמית מחמית'
 דפ' ר' ישמעאל דחמית רק בפניה ואשחין נפניה אינה בפילה
 לכן בעפ"י שזומדה על סביב וכל העם משחיתין בפניה ג"כ
 אינה בפילה כלל בחמית לא דמי זה לזה ורהוקים זה מזה
 כרחוק מורה ממערב וכמו שאלמר רב שימי דהסס לפוס שעתא
 עבה ק ואחר שעה מטיס כוז ועובדה וככא בעומדה על
 סביב וכל העם משחיתין עלה ודאי אינו מחזיקה עוד לאלוה
 אבל אם באמר דרוק ואשחין ע"ה מחמית כעס ג"כ מבטלה
 היא לפי שעה ואם נחא ליד ישראל באוחו רגע כגון שחברה
 לישראל לדברי חכמים שחומרים דמכרה אינה בפילה מ"מ
 כאן מותרת מחמית הביטול שרקק עלה ואשחין עלה ואף
 דהס מחמית כעס חמית עלה על דעתו דנוס"כ הוא כיון
 שפסלו מאלוה איך שיהיה הרי ז בפילה ואך מה שגשרש
 בחמיתין דאין ז ביטול זה מדרכנן משום חומרה דע"ז וכיון
 שק דלחכמים ריקקה ושאר כיון אין ז ביטול, כמו כן
 בעומדה על סביב נמי אינה בפילה ולכן אחר חכונה גנובה
 היא ורב שימי אמר דאינו כן אלא רק ואשחין עלה דמחמיתין
 דפרק ר' ישמעאל אין ז ביטול כלל גם מן הסורה משום
 דמחמית כעס אין ז כלום וכמו שפירש בפטוח וכעובדה דר"ג
 הוי ביטול גמור מן הסורה וז"ל לא כחמירי כשום מקום
 לומר דאין ז ביטול, כלל דברים נראה ברור דרק ואשחין
 עלה נקביטוח הוי ביטול גמור וכן מלחמי כפז"ס בחידושי
 סריפ"א דכוכיה מסוגיא ז דרק עלה נקביטוח הוי ביטול,
 וכן לעג"ד סיכא דירעין דשלא מחמית כעס היא מבטלה אף
 דרק עלה שעה אחת או שחיס ג"כ מבטל וכדוכחתי לפני'
 ומפורש בירושלמי סבי :

וזה שקבעי במחמית' פרק ר' ישמעאל כילד מבטלה ותשיב קמט
 ראש אונס כו' נראה דבעיין דוקא מעשה נראה לי
 דפירושא דמחמית' הוי הוא, כילד מבטלה דכיה ידוע למ נבירור
 דביטול הוא לשולס ולא יתב לעובדה עוד, אבל אם רק בפניה
 או שחין וכדומה חמירין דמחמית כעס הוא ואחר שעה
 עובדה ככתחילת, ולא אפשר לומר דבאופן אחד אין ז ביטול
 דהרי כמיתוס עובדי' בשעס שלום לכ"ע הוי ביטול הרי
 חיון דלאו דוקא מעשה הוא דבעיק :

ורפ"ז ל"ע גדול דברי המדרי' ברש"י פ"ג ד"ס ש"מ
 חלם כחב המדרי' וזה לשונו כחב ראב"י העזרי
 קבלתי דסיכא דכוח אונס כי סכא כעין ספרו ובעלו לא
 כפיל עד שיעשה מעשה בנושה כהכיה דחמירין פכו"ם

לא היה בדעתו משום ביטול אך רצה לנסותו אם יודע
 הוא כפיכ עכ"ס ואח"כ כשראה שיודע הוא כפיכ עכ"ס
 הכה לו לכתולו דביטול מועיל אף בע"כ וזוהי יסיה מוחלם עם
 חלמוד שלנו שראה בחילוק קמן בן עכ"ס ולא חמר ליה
 ולא מיד ודייק מכאן דבעינן יודע כפיכ ע"ו ומשמשיה
 וכן בירושלמי מחילת רצה לדעת אם יודע הכפ"ס כפיכ
 ע"ו ולכסוף ביטול :

סימן לז

כתב הרמב"ם ע"ו מהלכות עכו"ם הלכה ב' הכוונה
 עכו"ם לאחרים אע"פ בלוקה שכרו מותר ואפילו
 עשה לעכו"ם עשה אסור מיד , מפני שאינה נאסרת עד
 שגמור ומכוס אחרון שגמרה אין בו שום פרוטה , וכן
 קנעה רמ"א להלכה בש"ע והסכים להו הש"ך וזכו סוגיא
 ערוכה במסכת עכו"ם (דף י"ט ע"ב) א"ר ירמיה לא נלרבה
 אלא לעכו"ם עלמא יעו"ש ביחא בר אלא חמר רבה בר
 שולא לא נלרבה אלא במכוס אחרון עכו"ם מאן קא גריס
 לז גמר מלאכה ואימא הויא גמר מלאכה במכוס אחרון
 מכוס אחרון ליה ביה שוב פרוטה אלמא קסבר ישגה
 לשכירות מחילת ועד סוף , וכסור השמיט לדר' ירמיה
 וכתב אם נכח שכרו מותר על הביט לכיפה שמעמידן כס
 עכו"ם דאסור לבטוחו וע"ז כתב הטור עבר ונגס שכרו
 מותר והשמיט לדר' ירמיה דבעכו"ם עלמא שכרה מותר
 וכבר עמדו בזה סב"ח והש"ך ודברו ועיין שם בדברי סם
 הקדושים , ואנכי העני נדעת כרגשתי בזה דבר חדש
 אשר לא סעירו בזה עוד מדן רבואינו סמורים והמגלים
 לנו כל סוד , והוא דנראה מהסוגיא שם שמסיים אלמא
 קסבר ישנה לשכירות מחילת ועד סוף דאם אינה לשכירות
 אלא כסוף שכרו אסור אף דבמכוס אחרון ליה ביה שוב
 פרוטה עכו"ם שכרו אסור משום דכל החייבות השכירות
 הוא במכוס אחרון וא"כ יש בזה שכר עכו"ם , וא"כ לשיעור
 כ"י פסק אומן קונה בשכר כלי ודאי דשכרו אסור ותה
 דכאומן אין לו אלא השכר וכאן לא שייך שכר דכל
 פורחא ופורחא דטסק עליה כיו ודאי איסורי הנאה ,
 עכו"ם דבר פשוט כיון דבעכו"ם משלם עבור השכר ודאי
 אסור ניטול התשלומין דכיו כמזכר לנכרי עכו"ם גמורה ,
 והנה הסוד וברא"ש סם החזיקו בשיעור כ"י דאומן קונה
 בשכר כלי , והרמ"א נדרכי משה אה"ע סי' כ"ח ערך
 מלחמה שם ארש"ל ז"ל וכו"ם דסעור דעתו בהתלם דאביו
 כרא"ש פסק אומן קונה בשכר כלי וא"כ כדור דבעכו"ם
 עלמו שכרו אסור ולכן השמיט כסור לדר' ירמיה , ואפילו
 לדין דלא ברירא לן פסק זה אם אומן קונה בשכר כלי
 או לא מ"מ מידו ספיקא לא שיק' והש"ך בחו"מ סי' ע"ו
 השחיר דין זה אם אומן קונה בשכר כלי או לא כספיקא
 דדינה וא"כ כיו פסק דאורייתא ואסור שכר עכו"ם עלמא
 ונרשתי דבר זה א"א לכחפוק בה כלל וכו' יעני בדרך חמה :

סימן לז

שאלה אם מחויבים קרובים לאיש עני ליתן לו סך מסוים
 יחד מכח עממה שמפחד לקרוביהם העשירים
 כי אם לא יתנו לו כפי בקשתו ימכרו את עצמו לישמעלים
 ויבזה את כל המשפחה ושאלו הקרובים איך ישעו ע"פ ד"ח :
תשובה בעו"ם , עיקר ספיקתם חמני שימכור א"ע
 לישמעלים ישעו עבדות גדולה בשלם נפש
 ולכן

מאליה והקשה הגאון הנ"ל לימא דמחני' מיירי שביטול בחמירי
 ולדבריו יחא דמסיפא דישראל חינו מבטלה מוכח דמיירי
 במעשה ופריך ספיר ולהוי כע"ו שנשחברה מאליה :

עוד הקדש הגאון ישועה יעקב על הרמ"א מהא דאמרין
 סרק כשזכר את הפועל מדהני דאסו לקמיה דרבה
 בר אבוב חמר לכו זילו זביני כל מה דלית לכו וחי
 אחיירו וכחכו הוה"ו ומה שלא היה אומר להם לבטל
 בשבירה ויכולו למזכר בגירוח לפי שיהיה דעתו למזכר
 שליטה וקשה לרמ"א אפשר להם לבטלה בחמירה ולמזכרם
 שליטה בגירוחם , ולדעתו לאו קושיא כלל ואינו כדאי
 בזה להביע על דין שמופד רמ"א וכוונת מהמרדכי דבאמת
 מועיל ביטול ע"י חמירי אף מאן מפיה שזכו חמה שביטול
 דלמא נבלו לעובדה וכדפירשתי להמחני' :

ואך לדידי קשה חילוק של הרמ"א שכתב דבאונס לא מהני
 ביטול ע"י חמירי וכפי שהוכחנו דרק ואשחין מועיל
 ע"י אונס בן חמירה נמי מועיל אף באונס , ואולי דהמרדכי
 מפרש לירושלמי שכתב בר קפדא להכשרים שיסחין עלה
 בקביעה ואף דזה היה בדרך מ"ע יעשה בה סרבה פעמים
 שיהיה מראה בעין קביעות וכו' שאמר ר"ג שעומדת על
 פחה כיב וכן העם משפיעין עליה ולכן היה ביטול אבל בפעם
 אחת אין זו ביטול , אבל קשה לע"ד לומר בן כשירות
 בירושלמי וגם מלד בסברה נראה דליכוי ביטול אף בלא
 קביעות כיון שפסלו מאלוה מה לי הכי ומס לי הכי ול"ע פסק
 הרמ"א שפסק באונס אינו כפילס בחמירה וכו' יחיר עיני :

וברבתי הדברים לאחי הרב הגאון אב"ד מק' ארנא
 והשיב לי כי נראה לו לכגיס שם בירושלמי
 קלה ויהיה מוחלם עם שובדה שסוכא בגמרא דילן חב לשון
 אחי סב"ג כ"י מה שצריך לענייניו , אשר השליח אחי בירושלמי
 להחוס חב לבן בירושלמי בר קפדא אשכח חד עיוקא
 לר חד פני חרמלי כוס פרי בתריה כיו מחי ליה כוס
 מיקל ליה כוס ח"ל רוק עלה והיא לא מקבל אשחין עלה
 וכו"ל לא מקבל הדא חמרה עכו"ם מבטל ע"ז שלו ושל
 חבירו והוא שיודע כפיכ ע"ו והקשה מע"כ ממהניחין
 ששנינו רק בפניה הספין בפניה ס"ו אינה כפ"ה ונ"ל
 לבאר לפני אחי פירושי כפי אשר יורונו מן השמים וכו"ל
 דאישא כמרדכי שם בפ"ג בשם ראב"י קבלתי דהא דבעינן
 שיעשה מעשה בגופה דע"ז היא דווקא שבעכו"ם מבטלה
 באונס אבל אם ברזון מבטלה אפילו בחמירה וכו"ל דין
 זה ברמ"א סימן קמ"ו ונ"ל מקור לקבלת ראב"י בירושלמי
 הזו יש גאון חילוף הסודות בירושלמי וכן ל"ל כיו פרי
 כהריב כוס חמר ליה רוק עלה וכו"ל לא מקבל אשחין
 עלה וכו"ל לא מקבל הוא מחי ליה כוס מיקל ליה כך היא
 הגירסא וכ"פ בחילוק ח"ל להכפ"ס שיבעל וכו"ל בלא
 כפיה ואונס ולכן היה כפי כרמיקה לבד כמבואר במרדכי
 וברמ"א , אמנם אחרי שלא קיבל ולא רצה העכו"ם לבטלו
 אז מחי ליה וכפאו שיבעל ע"כ במעשה ועפ"י יחא הכל ,
 ע"כ דברי אחי כ"י ואני אומר אף דבכחו כוונת מאד
 ע"כ אשר יחמר דהמרדכי למד דינו משם זכו ודאי
 אינו דברי דברי המרדכי משרשים דין הראשון דהיכא
 דמבטל בע"כ כשינן מעשה למד המרדכי ממשנה דפ"ט
 מבטל ע"ז שלו ושל חבירו ואם כי דבריו סתומים קלה
 היכא משמע מינה כבר פירשתי בזה מה שגראה לע"ד ודין
 שהי דבטיל בחמירה ובאונס לא יוכל לבטלה בחמירה למד
 ממשנה דעכו"ם שהיחוס עובדיה וספירוש הוא כמו שכתבתי
 לעיל ומן בירושלמי אף לפי גירסתו אינו מוכח והא דמחילת לא
 כפאו משום דחילת שאמר לו לרוק ולסחין עליו אפשר

ולכן אפשר שמהויבים ליתן לו איזה סך בשביל שיאמר
 ישראל כשר, אבל נראה לי כי שאלותם מפורש בש"ע י"ד
 חס לשון כרמ"א בהג"ה סי' קנ"ז ובמקום שאמרו כל מי
 שיש בידו למחוח ואינו מוחה הוא נחפס בחוחו עין מ"מ
 בדבר שיש בו חשש סכנה ח"ל להוליא ממונו על זה ובד"מ
 מפורש יותר חס לשון וכחז מהר"י בתשובה סי' קנ"ז
 חט"ג דאמרין כל מי שיש בידו למחוח ואינו מוחה הוא
 נחפס בחוחו עין מה שאנו אין מוחין משום דרבו פריזי
 עמיס המלפניגים כסורה ובלומדיה ואינם שומעים למוכחים
 אם היינו מוחים בידם איכא למיחש לסכנה שבין עומדים
 על גופינו ומאודינו והא דאמרין כל מי שיש בידו למחוח
 וכו' היינו במקום דלית ביז סכנה ואין אדם חייב להוליא
 ממונו על זה וה"כ דידעיין אף דכל ישראל מלווין לכפריש
 אה אחד מישראל מצבירה מ"מ אינו מחויב להוליא ממונו
 ע"ז, וכן הוא חלל קרובים הקרוב אינו מחויב רק לפרנס
 אה עני קרובו אבל ליהן ממונו להפרישו מחיסור אינו
 מוטל עליו יותר מעל כל ישראל ובפרט בנידון שאלותינו
 שכבר נתנו אה המוטל עליהם ורק יותר מכחם, הלא ביוסר
 מכחם שיים הקרובים לכל ישראל, ומפורש ברמב"ם פ"א
 מהלכות עבדים הלכה ד' ב"א ואמר לך הריני מוכר א"ע
 לעכו"ם אין אהך זקוק לו עד שימכר אבל אחר שנמכר
 לעכו"ם א"ע"פ עבד ועשה שלא כסוגן מלוה לפדוהו ולא
 יסמע בהם שנאמר אחרי נמכר גאולה חריב לו וע"כ
 כד"מ הלא מפורש דאפילו אחר שנמכר לאו מלוה ליתן לו
 משוח ולפעמיני או אף בלי להפשיחו אין שום מלוה ובהלכה
 אינו אלא לפדוהו מן העכו"ם שלא יפמע ביניהם :

וג"ל לסביר קאם לתם בחילה אין נזקקין לו כלל
 ואמנם משמעות סברייהא בח"כ דזכו גז"כ עכ"ל
 בכל מאי דאפשר לקרב סדברים אל שכל מלוה לסביר
 הענין וכל דנחילה כיו כמו שאמרו במהני' מס' גיטין
 (דף מ"ו ע"ב) המוכר עלמו ובניו לעכו"ם אין פודין אחוה
 ומוקי בגמרא בשבט וטילש וכן היא ברמב"ם הל' עהנוס
 עיים פ"ח הלכה י"ג והבא אה יחנו לו החילה יבית רגיל
 לעשות כן, וה"כ בש"כ בנידון שאלותינו דאין הקרובים
 צריכים ליתן לו כלל ואינו מוטל על הקרובים יותר מעל
 כל ישראל וזהו דברים פשוטים ואמיתים :

סימן לח

שאלה ע"ד המפורש בש"ע י"ד סימן רכ"ד סעיף א'
 דאם אחר הריני פליך אהם ואהה עלי שריסם
 אסורים ליכונה זה מזה בדברים שהם כשופשות לבני
 אחיה העיר כמו בכ"ז וסעיף וספריים, ומאלחי בשו"ס
 יתעלב אותן שיהיו מדירים זה אה זה ויהיו עוהרים להנה
 בנייהכ"ז והכינה וספריים א"ע"פ שזהו שופשות לכל בני
 העיר והם מבני העיר ואסרו וע"ז הנהאס פ"מ מוסרים
 להנה זה מזה :

והוא דרואי נר"י במסכת קידושין בסוגיא דאגב הב"א
 בשם רה"א ז"ל דמי שיש לו אב אינו יכול לנשא
 אגב ביהכ"ז לפי שאין לו זכות בה שא"ע"פ שמחילה
 זה אחיה לכל העולם אי אפשר לזכרם אלא לטולדים אבל
 לא למי שלא היה בעולם אלא שהבן זוכה גם מכה ירושה
 אביו ומאלא עמי שיש לו אב אין לו זכום בנייהכ"ז ע"כ
 לשון הר"י בשם רה"א שם בסוגיא דאגב :

ולפ"ז ברור בעיני דלשיטה זו אה שנים סדירו זה אה זה
 והם מאוחים שגולדו לאחר שנכנה ביהכ"ז של פירש

ואביהם כל אלו קיים כדי מוסרים ליהנה בנייהכ"ז והכינה
 וספריים דס"ז הגולדים עוד לא זה שם בכל הכך שום
 דבר ואין אדם אומר פירוח הכירו על הכירו, וגם אה
 סדירו זה אה זה בחיי אביהם ואח"כ מה אביהם ג"כ י"ז
 להספק אה מה נדרס וע"ז אחרי כי מחלס לא היה חז
 הגדר, ואפשר בין שמחלס לא היה אפשר לחול נדרס
 א"כ היה כוונתם בפירוש מהי שיבא לידם שיסיה שלהם
 או יחול נדרס, ויבואר לפינו בשו"ס, ואחרי כי דברי
 רה"א סג"ל הם דברים מחודשים מאד ובעניניה לא ראינו
 עוד למי אשכרים הראשונים שסבירא לנו כהר"א ז"ל לכן
 שחיי עוימי בדבריו הקדושי' לידע המקור מש"ס בבלי וירושלמי
 שכוליא רה"א דינו סג"ל :

וראשונה אפשר בשו"ס דברי רה"א שכתב שא"ע"פ
 שמחילה זה אחיה לכל העולם אי אפשר
 לזכרם אלא לגולדים ויש להספק בדבריו שאמר כי מחילה
 זה לכל העולם אה זה בזה שנחמו כל העולם מעוהיהם
 לאורך בנין ביהכ"ז וסייעו בכינה, או כוונתו שזכו בזה
 כל העולם הואיל שמחללים שם ממקומות הרבה ואפילו
 רחוקים וזכו יש להם זכר אפילו לא נתנו מעוהיהם לאורך
 בנין ביהכ"ז, והנה מזה שכתב רה"א ש"יחלילם זהו אופס
 לכל העולם מראה ברור דמירי רה"א בנייהכ"ז של כרכים
 דברי בנייהכ"ז של כפרים אין זכות למי שאינו מאוחה
 העיר בנייהכ"ז במפורש במסכת מגילה פרק בני העיר (דף
 כ"ב ודף כ"ו) ובביהכ"ז של כרכים איחא שני שיפוח
 כשפוסקים במאי זהו כל העולם ונעתיק לזה הסוגיא דפ'
 בני העיר והכי איחא שם לוקחין חיבה פי' ממשות בהכ"ז
 שמכרו א"ר שמואל בר נחמני אחר ר' יונתן ל"ג אלא
 בהכ"ז של כפרים אבל בהכ"ז של כרכים כיון דמעלמא
 אהו ליה לא מני מוזני ליה דהו"ל דרכים וכחכו כהו"ס'
 שם ד"ס כיון דמעלמא קאחו ליה נראה לפרש הכי כיון
 שרוב בני אדם רגילין לגכה שם להספיל א"ע"פ שאינם
 נוחים כלום בבנינו מ"מ כיון דלדעת אחיה רבים נפשה
 חמור קדשתו ואין יכולין למוכרו. ועוד יש לפרש כיון
 שרבים נוחים בבנינו ובשאר לרבו ובסמוך נמי דקאמר
 רב אשי דאדעתא דידי קאחו היינו מה שנוספים בו לעשות
 ראנו ע"כ דברי כסופ' :

והנה נראה דרה"א סבר כשעם סב' של החוסי' דלפיך
 זהו כל העולם משום שכולם אחים לאורך בנינו
 דברי מפורש בהר"א דסבן זוכה מכה ירושה אביו ואה
 לא נתנו משוח לאורך בנין עמי ירושה איכא כדא, ולכן
 הגולדים שלא היו בשעת הבנין ולא נסנו לאורך בנין בהכ"ז
 לא זכו בנייהכ"ז אה לא מכה ירושה אחר מיתת אביהם
 אבל לפ"ז קב"ה למי ליה להר"א לומר דלא זהו משום
 דמלדו אח"כ אפילו מלדו עקודס שנכנה בנייהכ"ז ג"כ לא
 זכו משום דלא נתנו מעוה לאורך בנין ולא סייעו כלום
 בבנינו, וזה ודאי לא אפשר לומר דרה"א ס"ל כשיטה
 הראשונה שכתב' שזכו כרכים בנייהכ"ז של כרכים משום
 דמחללים שם ממקומות אחרים ומאירא קדושהיה ומפורש
 בהר"א שם שם יותר דבני העיר שבנו בנייהכ"ז הקדישוה
 לדעת כל העולם, ולפ"ז הוא קטיס אף לגולדים דברי
 הקדישוה לכל מי שיבא לשם ויתעלל שם כדי הוא שותף
 בנייהכ"ז, וכרי האבות ג"כ לא נתנו משוח ורק זכום
 משום דנכנה לאורכס וא"כ גם בנמסס הטלדים נכנה לאורכס :
ולכאורה כיה באפשר לומר דרה"א נשיטס בסומרים
 דבשל כרכים זכום כרכים משום דקדישוה
 בשעם בנין לאורך רבים ואף למי שיבא מסיף העולם
 ויתעלל

אח"כ דאפילו ביה נולדים מקודם אם לא נאמו מעוט
 לצורך בנין בביב"ג לא זכו בביב"ג יש לומר דלמרחא
 דמילחא נקט בביב"ג דכיון שנוול אח"כ ודאי לא נאמו
 מעוט ובי"ב לדמחו אפילו בטלדים מקודם אם לא נאמו
 מעוט לצורך בביב"ג לא זכו אלא דנקט דבר כבוד ורגיל
 דכנוול אח"כ ודאי לא נאמו מעוט :

ומעתה דוכינו לדון דברא"ה נשיטת הסוכרים דשל

רבים לא יוכלו למסר משום דנחמו הרבים
 מעוט וסייעו בבנינו כנא לנידון שאלוהינו ששאלנו באסרו
 וע"ו הנאחם אם מותרים בביב"ג אם האוסרים הם אותם
 שהאבות שלטו קיימים, דמראה דנידון שאלוהינו תלויה
 בשמי השיטות דלשיטת שנים שנהו' דבשל כרכים לא
 יוכלו למכורם ע"פ ז' סוגי העיר במעמד חנשי העיר דאם
 כמעט דחומרא של כרכים הוא משום דבר"ע נחמו מעוט וח"כ
 שבנים כ"ז שלא נא להם זכות מנה ירצה אין להם בביב"ג
 שום חלק וממילא בביב"ג של כפרים נמי כן הוא ולכן אם
 אסרו הבנים זע"ל, המאחם ואבהוהם קיימן לא אסרו זע"ל אם
 בביב"ג אחרי דעוד לא זכו וזכו שיטת השמיטת שנהוהם
 ולמעט השני דבשל כרכים לא יוכלו למכור משום דהקדישום
 לכל העולם ואף-אם לא נחמו מעוט זוכים וזכו השיטת
 דראשונה שנהו', ח"כ כה הבנים שיים לכה האבחה
 יש להם זכ"י כמו האבחה ואף בביב"ג של כפרים כן
 הוא דאף מי שלא נאמן מעוט זוכה ובזכ אין חילוק בין
 כפרים לשל כרכים כיון דאמרינן דבשל כרכים זוכים אף
 אומן שלא נאמו מעוט אפילו הם מסוף העולם כן בשל
 כפרים זוכים הדריס בעיר זו אף מי שלא נאמן מעוט
 וח"כ לשיטת זו אם אסרו זע"ל ודאי אסורים בטלחה :

והנה אחת מהטעמים יוסר עיקר, סנה רוב הפוסקים

אחזו בהטעם הראשון של הפוסק' דבשל כרכים
 זוכים אפילו לא נחמו מעוט ולא סייעו בבנינו, וכן מפורש
 ברא"ש ובספר ושי"ע וברשב"א בחידושו למגילה שם וכן
 משמעותה לשון הרמב"ם בפרק י"א מהל' ספולס הלכה י'
 יעו"ש בכ"מ שכתב כי הרמב"ם סבר כהרא"ש, והאמוס
 דעה הא"י סוכא בסגהה ברא"ש שם כמעט כשי של החום'
 דזוכים משום שנחמו מעוט והר"ז מביא שני הטעמים ולא
 הכריע והרישב"א בחידושו מביא ג"כ שני הטעמים וכתב
 כי שיהיה נכונים והרא"ש כפי שהוכחנו סבר ג"כ כמעט
 כשני וח"כ בוי סיקא דדינא וכוי סאק דאורייתא ולמורא :

וראיתי להרשב"א בחידושו למסכת מגילה מחילה

כביא ספסא דבשל כרכים לא יוכלו למסר משום
 דרבים מסייעים בבניה ונחמו מעוט ז"ל, וסקסא ברשב"א
 על שיטת זו, ולפ"י לא חיבשי קושיים הנגמרא שם במגילה
 מנגעים דא"ר יודא חיי לא שמעתי אלא מקום מקדש לבד
 סא נחי כנסיות וכפי מדרשות מסמאין אחיי סא דכרכים
 ינחו ואם כמעט דנחי כנסיות של רבים אינו ממכר משום
 דדילמא אחד מסוף העולם נאן משיח ינח סא דעסמאין
 בנגעים משום דהוי ביה של שפסא ושוחטא מסמא כנגעים
 כמפורש במסכת יומא דף י"א ובתוספתא דנגעים דאחזקת
 קרינן ביה ולא מזדינן משום שהשחין דלחטטו סא, ורחוק
 הוא לומר דכתי קא מקסא דאם איחא דלא מזדני משום
 דלא ידעינן מאן זכנ סכו אם כן לא קרינן בכו אחזקת
 דאחזקת דידעין מאי יתבו מנמז טיין ביהשלמי ע"כ דברי
 הרשב"א ז"ל :

וידעתי מה שכתב ברשב"א ורחוק הוא לומר, דאחזקת

דידעין מאי יתבו מנמז נראה דהוי שיטת רש"י
 ביומא דף י"א, דרש"י מטרש שם ברש"י ע"כ על חירון
 הנגמרא

ויחפלו ובה דנולדים לא זכו משום דאין להם יד לזכות
 דקפן אין לו זכ"י, ואף לפ"י היה לו להרא"ה לומר דלא
 זכו עד שיגדילו ועוד אף לקמן יש זכיה מפני דרכי שלום,
 ואף יש לומר דלא שייך כאן זכ"י לקמן מפני דרכי שלום
 דכל טעם דדרכי שלום הוא משום דלא אחי לאנליי כמפורש
 בגמרא ב"מ ל' ח' ע"א ובביב"ג לא שייך אחי לאנליי דנשאר
 לעולם בקדושתו וממילא אין לו זכ"י מטעם דרכי שלום :

ועוד אם סתם דאין להם זכיה נחיי האב משום דאין

להם יד ח"כ למה נחמו ברא"ה חע"פ שמחילה
 זכו אחיה לכל העולם דמשמע בביב"ג של כרכים כן הוא
 ובשל כפרים זוכים אפילו ואי דאין להם זכ"י גם בשל
 כפרים לא יוכלו לזכום, ואף באמה אין זו דיוק לזכול
 לטווח דנקט ברא"ה בשל כרכים ובכ"כ בשל כפרים
 דמה בביב"ג של כרכים דאין זכיה כרכים מחמה שנחמו
 מעותיהם לצורך בנינם לא זכו בטלדים ופשיטא בשל כפרים
 ודאי אינם זכיים בטלדים אבל קשה כדאקשינן היה לומר שלא
 זכו כ"ו שלא בגדילו וכמו שכתבנו. והיה מקום לכאורה
 לומר חע"פ דביב"ג של כרכים כנו לצורך כל מי שיבא
 להחפלו שם ואפילו מסוף העולם, מ"מ אינם זכיים שבנים
 נחיי אביהן דברי רבייהם של הטלדים קדמו זכו ואוחן
 שנוולו אח"כ אין להם מה לזכות אף כשהגדילו דברי
 אבהוהם פחילה זכו ולא כשהירו מקום לזכות אחריהם
 רק אחר מותם מכה ירושה, ואמנם זה ליחא מחרי
 פשטי אחד אחרי דאין זכות של האבות מחמה נחיה מעוט
 לצורך בביב"ג רק שזכנה לארכם וסקדישום לצורך כולם
 ח"כ לא יזכו שבונים הבביב"ג לברנים רק להחפלו ולא
 שיהיה להם זכות ממון בביב"ג וח"כ לבד דאין להם מה
 לכריש לבניהם דלא זיכו להם שבונים שיהיה להם זכות
 לכריש, עוד היה נראה דאף האבות נעלמם לא אפשר
 להם לזכות אגב בביב"ג דאין להם זכות כהממון, וח"ה
 דלא בעינן לקינן אגב שיהיה גוף הממון שלו כמפורש
 בש"ע מו"מ סי' ר"ב בש"ך סק"ב דקרקע בשאלה ומתפללים
 במתנה קיי המתפללין באגב ח"כ כיון דלא בעינן שיהיה
 לו בגוף הממון דרי יוכלו גם הטלדים לזכות באגב בכ"כ
 מפעם ששאלו גם להם המקום להחפלו שם דברי הכל
 יודעינן דתחילה כשנויה בביב"ג דעה שבונים לצורך כל
 איש ישראל בין קפן ובין גדול שיחפלו שם וח"כ הוא שאל
 גם להם ולמה לא יקפו אגב בביב"ג :

ועוד נראה לענ"ד ברור דברא"ה הוא מהפוסקים דשאלה

לא מפני לקוח אגב מתפללין, דברי מפורש
 ככ"י וד"מ סימן ר"ב ובש"ע שם בביב"ג דיכול להקנות אגב
 מקיטום בביב"ג חע"פ שהמקומה של רבים ור"ה יושב על
 מקום אחד כוי כמו שאלו לו ומקיים על יד ח"כ מורש
 דעה הפוסקים דמכני לקוחה ע"י מקומה בביב"ג אף
 במקומה שאינם שלטם ולפ"י כה סבן יפה כמו כה האב
 ואף אם נאמר דהאב זכה בביב"ג וסבן אינו זכה כלום
 בביב"ג כ"ו שהאב קיים מ"מ דרי שאלו מקום של האב
 להבן להחפלו שם וח"כ יוכל לזכות ע"י המתפללים ולמה
 כסב ברא"ה דאין זוכה אגב בביב"ג וע"כ דעה ברא"ה
 דשאלה לא מפני לקוחה אגב וח"כ למה האב זוכה אגב
 בביב"ג, אם יאמר דבשל כרכים זכיים מטעם שזכנה
 לצורך כל העולם, ולכן נראה ברור דברא"ה סבר כשיטת
 שמיטת שנהו' דלכתי של רבים אינם יכולים למכור משום
 דרבים מתמים מעוט לצורך בביב"ג וטלדים דלא נחמו
 מעוט לא זכו עד אחר מות אביהם מכה ירושה מאביהם
 ובה דקשיטו של ברא"ה דלא סוליל דלא זכו משום דהולדו

בגמרא הא וכו' לית בה ביה דירכ וכו' דכרכים וכו' דכפריים משרש רש"י דכרכים שהוא מקום שווקים ומתקבלים עם מתקומות הכנס וכו' עשוים לכל הבא להסתפל ואין לה בעלה מיוחדים ודכפריים כל בעלים נכריים וכו' היא כביה השותפין, והתם עיקר הסיחון הוא על נעשים לתוך בני הכרייתות דבמדה קתני דנחי נכסיות וכו' משמחין בנגעים ובמדה קתני דליתו משמח בנגעים וע"ז עשרי דחילוק יש בין כפריים לשל כרכים וע"ז פירש"י כנ"ל ח"כ צדור דעם רש"י דזה שאינו משמח בנגעים הוא משום דשוחטתם לא ידוע ואיטו ניכר לני הוא משוחף:

ונראה לי לומר דרש"י כאן במסכת יומא לטעמיה חזיל כפי פירושו בחומש (ויקרא ח' פסוק ב') דאם כי יקריב מכם קרבן כו' שקריבו את קרבנכם פי' רש"י שקריבו מלמד שמיים מתנדבין עולה בשוחטות קרבנכם מלמד שהיא באה נדבה לצבור היא עולם קיץ המזבח הבאה מן המותרות, ופי' בהמבין שם כוונה רש"י דאין חילוק לרש"י את שנים השתתפו להביא קרבן או עשרה או חלק אבל קיץ המזבח הבאה מן המותרות לב ב"ד מתנה עליהן ולפיכך היא עולה לצבור וכו' בין עולם לצבור לעולה הבאה בשוחטות הוא לענין סמיכה דעולה לצבור איטו פטון סמיכה ופירשו לדעה רש"י דלא נקרא עולה לצבור שיפטור מן הסמיכה דווקא בזה לב ב"ד מתנה עליהן אבל את דכיס משתתפים זה אפילו כל ישראל כ"ז שזה היה לב ב"ד מתנה עליהן נקראה עולה יחיד ומחויבים כל השותפים לסמוך עליה, והרמב"ן שם דעתו דאם השתתפו גם רוב ישראל נקראה עולה לצבור אפילו בלא לב ב"ד מתנה עליהן ובמיעוטן נידון ביחידים ופטון סמיכה, והנה לדעה רש"י דאפילו רוב ישראל משתתפים בעולה עכ"ל נקראה עולה יחיד ח"כ ירושלים לריך להיות משמח בנגעים דליתו נקראה לצבור רק שותפות אפילו אם לא נתחלקה לשבטים מ"מ נקראה אחתהכס וע"ז דליתו משמח בנגעים מטעם דכשיין אחתהכס דידעין מאן ניח. אבל הרשב"א ס"ל כהרמב"ן רבו שם דאם השתתפו רוב ישראל בקרבנם הו' נקראה עולה לצבור וח"כ ירושלים לא נקרא אחתהכס דשוחטתו הוא לכל ישראל וכן נפי כנסיות ובחי מדרכות של רבים נני איתו משמח בנגעים מטעם דהקדישות לכל מי שיבא להסתפל שם ח"כ לא נקראה ביה השוחטות רק של רבים בוא וע"כ מוכרחין את לפרש בן כוונה הרשב"א דאם לא תפרש בן כדברי רשב"א אינו מוכן כלל כוונה הרשב"א אף לפי פירושו דמפרש דבהכ"ז של רבים אינו נמכר משום דהקדישות לכל העולם ואין לה בעלים ולהכי לא עיקרי אחתהכס לענין נגעים הרי אפילו אין לה בעלים ג"כ מקרי אחתהכס דכיו שוחטתו לכל ישראל וע"כ לא משמח בנגעים משום דלא ידעין מאן ניחא שבעלים של בהכ"ז דרבים, ואך כדפירשנו דהרשב"א בשיטת הרמב"ן ז"ל קאי, דבעולם אם השתתפו גם רוב ישראל נקראה עולה לצבור ניחא, ואך לנ"ע כיון דאין מוסיפין על כעיר ועל העזרות אלא ע"פ ב"ד ח"כ דומה לעולם נדכה שבאש מן המוסדות דנקראת עולם לצבור משום דל"ב ב"ד מתנה עליהן וכן הבא בירושלים ג"כ נמקדת עפי" ב"ד ונקראה של לצבור ואינו לריך לטמא בנגעים וחלום כיון דהש"ס קאמר דר' יסודה וח"כ עליגי שם בגילוף אב ירושלים נתחלקה לשבטים לא הו' יתר משוחטות, וכן כנידון בהכ"ז של רבים דהקדישות לכל העולם לא נקרא אחתהכס שכ"פ אהבנר לן שפיר דמאי דהרשב"א הרחיק

וכתב ע"ז כי לחוק ס"ל קירב לנו רבינו כנדול רש"י ז"ל : **ואמנם** ע"פ דברנו בע"פ דרש"י סבר דנתחמט מאחתהכס שוחטתו שאינו ניכר מי הם הבעלים מ"מ בעיקר פירושו למה ביהכ"ז של כרכים אינו נמכר מראה דסבר כהרשב"א משום דהקדישות לכל העולם דכן משמע לשון רש"י שם שהשחקנו שכח וכו' עשויה לכל הבא להסתפל **לא** משמע מדבריו שהעטם משום שחטו מעות רק כעטם הסוסקים משום שהקדישות לכל העולם :

ואך ח"כ רש"י נמי כהרשב"א ס"ל מ"מ מידי שפיקא לא נפקא וכו' דליתו נמי קושייה הרשב"א על שיטתו ו שפירשו דביהכ"ז של כרכים לא מלי זבגי משום שנתנו רבים משום ומשום הכי הסולדים אחר הבנין אין להם זכות באותו בהכ"ז אלא מכה ירושת אביהם ח"כ לא מלי אסרי נטור ואוסר זע"ז ופי"ו דכיו שפיקא דדינא בזה ח"כ את נהנו לא מלקיין ע"ז והם יחמבר לזש עוד ספק יהיה מותר לגמרי מטעם ס"ס לדעה הסוסקים דס"ס מהכי צדכר שיש לו מסירים או אפשר דאין זה מקרי יש לו מחירים כיון דהעודד אין בידי לשאול על הנדר וכבר דברנו ע"ד זה בס"י כ"ה :

עוד נראה דאפשר לומר ח"כ דכח דהר"ה ז"ל דכניס אינם זכרים אגב ביהכ"ז משום דאין להם זכי' בניה סכנסת מ"מ מודה דיכולים לאסור זע"ז מלקם כבהכ"ז וכו' דאינם קונים אגב ביהכ"ז היינו טעמא דהר"ה סבר דנקרקט שאלה אינה יכול לקנות תצבה מפלטין בקיין אגב דפרשנו לעיל שיטתו וכו' הסולדים אין להם זכיה שיכיה גוף הממון שלהם אבל מ"מ שאלו הוא למגדים וכיון ששאלו הוא להם להסתפל הרי יש להם זכה בביהכ"ז קיין פירות ואחן קיין פירות שיש להם יוכל לאסור על חבירו כמו שפירשנו בשו"ע יו"ד ס' רכ"א בהגכות רמ"א סעיף ז' יע"ש וכן משמבר, ואע"פ דמפרש בב"ד יו"ד ס' רכ"ד סעיף א' דגמל החקנה לא יוכל לאסור ביהכ"ז על חבירו מ"מ זכו חקנה אבל מלד הדין ודאי אוסר וכן מפרש במג"א סימן קנ"ג ס"ק ל"ה :

וכן שפלטנו שד כאן אם יוכלו לאסור זע"ז ובררנו דלתי בשמי השיטות שפרשג הטעם דבהכ"ז של כרכים לא מלי למיזבן אי משום שנותנים הכרכים מעות או שהקדישות לכל העולם, עכ"ז נ"ל דענין שאלוהיתו אינו אלא לענין כהכ"ז של כפריים דלמטעם דבשל כרכים משקר ומקדיש לכל העולם אף שלא נתנו מעות ממילא ככפריים נמי הכי דזכרים כל בני הכפריים אף אוחן שלא נתנו מעות ולמטעם משום דנותנים מעות בבהכ"ז דכפריים נמי הכי הוא דלא זכו רק אוחן שנתנו מעות אבל בבהכ"ז של כרכים אין שיהיה הטעם אפילו למטעם דהקדישות לכל העולם ואפילו בלא נתינת מעות וזכרים בבהכ"ז מ"מ אינם יכולים לאסור זע"ז מטעם דבהכ"ז של כרכים הו' כמו הר הבית והעזרות דמפורש במתניתין דלא יוכל לאסור וע"ש במתניתין נדרים דף מ"ח בר"ג ובר"ה"ש דאין זו שוחטות משום דהו' הפקר לכל ישראל וכן אהבנר כהכ"ז של כרכים דמפורש בש"ס אר"ח ס' קנ"ג דו' שובי ספיר במעמד אנשי כעיר אינן יכולים למוכרו אפשר דהו' הפקר או סקדש לכל ישראל חה שנקרא הקדש לכל העולם אין צרכו לאסור על חבירו אך מהמשנה דמתלק בין בהכ"ז לבר הבית והעזרות משמע דאף בהכ"ז של כרכים נמי יכולים לאסור זע"ז ולא דמי לבר הבית והעזרות, ומכאן נראה לשיטת רש"י בחומש שביארנו דאף אם כל ישראל שוחטים נקרא עולה יחיד ס"ל בבהכ"ז של רבים לא נקרא הסקר ויכולים לאסור זע"ז, ויש לומר דמתחלקה רש"י והרמב"ן חלו בפלוגסם האמוראים במס' יו"ט דף ל"ט ר"ע

כי אמר כרגלי פי שנתחללו לו רב עשה אמר כרגלי הממלא
 והאמרין במאי קמיילגי מ"ם בירא דהפקירא הוא ומ"ם בירא
 דשופי הוא חס פשוט, וס' יאיר עיינו כחורא ויקום בנו
 נר לרגלי דכריך :

סימן לפ

שאלה כה שמואל נפוצי זכב יו"ד סי' קי"ז וכמ"ז
 או"ח סי' סקפ"ח דאין כח ביד חז"ל לאסור דבר
 המפורש כסורס ליהיב אס יוכל סמורס לסמוך ע"ז כי לא
 נמלא בגדולי האחרונים שיפגו כה על ספ"ז :

תשובה נפוצ"ה, לא אוכל לפצן שאלתו דמד וכי נמלא
 נמס"ח איש גדול כחכמה שיוכל לחלוק על
 רבינו גדול בעל ע"ז ועוד גדוהת סחשונים נזמן הס"ז
 היה יחיד גדורו ומי גדול כסח"ל כהב בהקדמה להגוסופי
 שסגים אס הספר סו"ז כהב על ע"ז שסוא איש ראי
 להסערב אס פחות סלמידי סו"ז ואף כי כהב כן מרוב
 פתחוחו סכ"ס ראיס גדולה רבינו סו"ז אין לשער, ואך
 עכ"ז נעלס סדנר שחידיש לן סו"ז דאין כח לחז"ל לאסור
 דבר המפורש בחורס, כדי שפלאי כהס בימי עולמי ומלאחי
 סדנר מדברי כחוביס על ספרי כגדוליס כס' שס"מ
 וסאובות חסס סופר, יען כי אין כיסמ"ד כלה חידוש אכסוב
 למר יחי' אס אשר כעירוסו דבר מחודש על דברי ספ"ז,
 אבל חלילה לעני דענה כחוי להכריע כה רק לפלפול
 בעלמא איש אשר אמרסי על דברת רבינו בעל ע"ז :

גריסין כהסכה חולין דף קי"ג ע"ז במחיתין ר"ע אומר
 חיס ושף אינר מן סחורס שנאמר לא סבשל גדי
 כחלב אמו שלש פעמים פרט לחיה ולעוף וכסמכ פמאה ר'
 יוסי סגלילי אומר נאמר לא חאכלו כל כבילס ונאמר לא
 הנשל גדי כחלב אמו אס שאסור משוס כבילס אסור לבשל
 כחלב עוף שאסור משוס כבילס יסל יהא אסור לבשל כחלב
 ח"ל כחלב אמו ילא עוף שאין לו חלב אס, ואמרין ע"ז
 כגמרא מאי איכא בין ר' יוסי סגלילי לר"ע איכא ביניכו
 חיס ר' יוסי סגלילי סבר חיס דאורייתא ור"ע סבר חיס
 דרבנן ואב"ע עוף איכא ביניכו ר"ע סבר אינר מן סחורה
 סא מדרבנן אסור ורבי יוסי סגלילי סבר עוף אפילו מדרבנן
 עני לא אסור, ור"ע לער"ד כחיס סברת פלגי ר"ע ור'
 יוסי סגלילי לסאי הידולא ולמס לא אסרו עוף אמו כשר
 כהמס כחלב, וגס יש להקשה דלפ"ז היה לר' יוסי סגלילי
 לאפלוגי על מחיתין דראש פרק כל כהשר עוף עולם עס
 סגניס על סחולתן כ"ס אומריס לא עולה ולא נאכל וסמסס
 שמה יעלס כחילסס רבשון כמפורש שס כגמרא ולדברי רבי
 יוסי סגלילי להאי חידולא דריס"ג סבר דאפילו מדרבנן לא
 אסור למס לא עולם כגניכס עס כשף על סחולתן; והרי
 אפילו כחילסס רבשון דחי כשול גמור עני מוסר לדברי :
ובאמת מיינו גדורו של רב כהו כעטלפטיס לחיסור כשר
 כחלב ע"ז כהל ואסור רב לסס כהל כדמפורש
 כגמרא שס דף ק"י ולמס אמר ר"י סגלילי דכעוף לא אסרו
 אפילו מדרבנן, ולכן היה כהלס לי לומר דפלוגי ר"י סגלילי
 ור"ע כסכנרס סו"ז דר"י סגלילי סבר ססו"ז דמאי דמפורש
 כסורס ליהיב אין כח לחז"ל לאסור ולכן לא גזרו כעוף לאכול
 עס חלב אחרי דכפירוס כהסס סחורס לסיחר מן פסוק כחלב
 אמו ור"ע סבר דיש כח לחז"ל לאסור אפילו המפורש בחורס
 לסיחר ולא עדין מהס כגזרו סו"ז כחאמל וסואס לבשל דין
 חורס ככב ולא העטס ואין אפשר שאין כח לחז"ל לגזור כדבר
 המפורש כסורס לסיחר כדבר שסוא סייג וסמירס לדברי סחורס:

קלפ"ן דר"י סגלילי ור"ע פלגי כה סהשריס סו"ז ח"כ
 אין סלכס כספ"ו כה דברי סכ"ז כה"ז כר"ע סבירא לן
 ופוד לדעסי מהא דלא פלגי ר"י סגלילי עס כמחיתין דכעוף
 עולם עס סגניכס על סחולתן כהלס דמסלמידי כ"ס סוא
 ואין סלכס כחוחו, ולכן כמסכס יכמות למנין לא סחגודרו
 ומקשה כברייתא דכמקומו של ר"ח היה כוחין ע"ס ס'
 וכמקומו של ר' יוסי סגלילי היה אכולין כשר עוף כחלב,
 ומקשה כה"ס כמקומו של ר"ח כמקומו של ריה"ג משמע
 שסס מסלמידי כ"ס, ובין כך וכך אפילו אס סגלי לומר
 דאין זו סברת ר"י סגלילי אבל מ"מ מוכח מר"ע דאשר עוף
 כחלב מדרבנן אף דמפורש כחורס לסיחר דלפיין מן גדי שלכס
 פממיס לסוליא עוף ומ"מ אסרו מדרבנן ומוכח דלא כהס"ז :
קלפ"ן וכשר דברי רבינו הל"ה כמסכת כרית ס' ע"א
 שחק עס כלל"ה לדברי ר"ע ור' יהושע דכברי
 דלכילה פסח זמנו כל סלילה אס חז"ל עשו סייג וסחקה
 שלא לאכול ספסח רק עד סחזה ומחלק עס סלל"ה לדברי
 ר"י דליף ממועד לחאך ממלריס אין כיכולסס לעשות סחקה
 עפ"י דברי סו"ז ולדברינו ליהא וכל"ז דברי הל"ה אינר
 מוכניס דאף לדברי סו"ז כג"ל דדבר המפורש בחורה אינר
 יוכלס לאסור זכו כמקום דלא שייך סייג אבל היכא דכא
 הדבר לסייג וגדר זכו ככלל משמרת למשמרת ע"ס ועיין
 רמב"ם סלכות עמריס :

וי"ז עוד ראיס מהסוגיא דפרק סעור וסרוב ככ"ג ע"ב
 אמר רבה שחי סאובות כדבר ט', ועוד עולה סעוף
 לרבי אלעזר כר"ס לגזור דילמא לא אפי למיעבד רוב עמיס,
 ומשני ליה רב יוסף דכניס וריין סס וכחוס' עס ד"ה פולח
 סעוף הקשו קושיא חמורה, דמאי קושיא? לגזור דילמא לא
 אפי למיעבד רובא הא כזכ"כ סוא ולא יבדיל וסרלו דמשמע
 דלא מלריך אלא רוב מלמלס ולכחי סריך יעו"ס :
ק"י היה כהלס לומר אחרי סכח כחורס ולא יבדיל
 מלוחו כהו למעס כל מאי דאפשר ולכן כל שעשה יוסר
 מסרוב עובר סוא על מצוס ולא יבדיל וכיון כן מקשה סה"ס
 כיון דמלמלס כיוסר למעס א"כ ליגזר דילמא לא אפי
 למיעבד רובא ואפשר ככלליס דברי כדברי סחוס' עפ"פ אף
 דאמרה סחורס ולא יבדיל א"כ אף משסו יוסר מרובא חוי
 ככלל סדלס ומ"מ מקשה סה"ס לגזור דילמא לא אפי
 למעבד רובא, ולדברי סו"ז מאי דמפורש כחורס לסייף אין
 ככח סו"ז לגזור וע"כ כהלס דלא כדברי סו"ז כ"ז ראיחי
 לפלל כדברי רבינו סו"ז כהס, וס' יחני ויכני כחורחו
 לכון סחמא :

אמרינן כמסכת פסחים דף ס' ע"א וחילעריך סד"ה
 הואיל דכסר כחמא וכיוס סשמיני וא"ז מוסיק
 על עיני ראשון דאפילו כחולו סל מוסר קמ"ל ולפ"ז יש לנו
 פסוק מפורש דכחוס"מ מוסר מלאכה ולהס"ז אין אסרו ר"ל מס
 שסחירס כחורס כפירות ומוכח דלא כהס"ז. ומלאחי עוד ראיכ
 כחורס שלא כדברי סו"ז מסוגיא ערובס פסחים דף י"ד דפרין
 סה"ס וסא אין אוכל מסמא אוכל דמיא יוכל יהא אוכל
 מעמא אוכל תלמוד לומר וכי יתן מים על גרס וסל מנכלתס
 עליו סמא כוא סוא סמא ואין עושס כיוולא כו סמא סמא
 לאחי דאמר לא סנו אלא כחולין אבל כסרומס וקדשיס עושס
 כיוולא כו, ולרב דאז כר אסכס משמיס דרבא כמי דאמר לא
 סנו אלא כחולין וסרומס אבל כקדשיס עושס כיוולא כן
 ספיר אלא לרבינא משמיס דרבא דאמר מקרא מלא דיבר
 הכחוב לא סנא חולין לא סנא סרומס לא סנא קדשיס איס
 עושס כיוולא כו מאי איכא למימר, ופירש"י שס ד"ה סוא
 עמא משמע מישפס וא"כ יש לנו מקרא מלא דאין אוכל
 מסמא

ואבנו שאין אומרים קדים ותפלה רק י"א חדשים כדי שלא יעשו אביהם ואמס רשעים כי משפט רשע י"ב חדש מדבריו נראה דחלו נהרשים ולא בשנה ויהי לו לומר כי משפט רשע שנה אלא נראה מדבריו דתנן בחדשים :

ומצאתי בעז"ס רחיה לזה כי לשולם אף בשנה מעוברת

די גי'א חרש דאמריק במסכת ר"ס דף ע"ו ע"א בעי מיניה ר' יוחנן מר' ינאי אחרוג ר"ה שלו אימתי אמר ליה שבע, שבע דחדשים או דחקופה אל' דחדשים ושוב אמרו עס בעי מיניה רבא מרב נחמן ואמרי לר' יוחנן מרבי ינאי היחש שנה מעוברת מהו אל' הלך אחר רוב שנים וירוש דבמשערוח הולכים אחר גמ' בשולם ובאילנות דאוליין נחר מפנה שפירות עכ"פ הטעם דזכו ביטול השפירות, וכנס באחרוג אף למ"ד דאוליין נחר לקיפס כירק מ"מ ר"ה שלו שבע כמו באילנות וא"כ בשנה מעוברת דרגילות להשגל בזמן מאוחר ודאי הים רחוי לפי דעתו לומר דר"ה שלו יהיה באדר שזכו שבע לביטול הפירות בשנה מעוברת ועכ"פ פסק דכולין אחר רוב השנים הואיל ודובר חלוי בחדשים וא"כ מכש"כ בידון שאלוחינו ודאי הדבר פאום דאולכים אחר רוב השנים :

ואין להביא ראיה לזה מפלוגתא המחבר ומור"ם בש"ע

אח"כ סימן י"ג לשני הנקס דהמחבר פסק כ"ד חרש וס"מ"א השם לשנה מעוברת שחיק שתי שנים שלימות דהנה שם הדבר נובע משפך הס"מ שדקרק לשון החשנה פ' מי שחמו כמה היא מניקחו שתי שנים יצו"ש ובחשוכות רבינו הגדול ורבי מהר"ק חלק א"פ סי' ק"ז ע"פ פלפולו אכזים וגם דשם הדבר נובע לפקוח נפש אבל בידון שאלוחינו סדכר פשוט כמו שכתבו :

ואמנם מלינו במסכת נדרים פרק קוב"ס יין (ס"א ע"א)

קוב"ס יין שאני טועם ששנה נחשברה השנה אסור בט ובעיבורה ובגמרא שם אלימא דקחתי למס לי למימר אלא ללא דאמר שנה ט' ומסקין דאמר ששנה ומסו דתימא הלך אחר רוב השנים ולא אית זכו עיבור קת"ל הרי מלינו בפירוש דלן: אלו הולכים אחר רוב השנים, אבל מנדרים אין ראיה דהולכין אחר לשון בני אדם ועיין ש"ך יו"ד סימן ר"ך אות ע"ז, ועיין רמב"ם הל' נדרים פ' יו"ד הל' ד' ובכ"מ שם :

סימן מב

הרמב"ם בפרק א' פולטת אישות הל' ב' כהנא ולקוחין

אלו מלוו עשה של חורה הם ובאחד מהלש דברים אלו האשה ניקחה בכסף או בשער או בביאה, כביאה וכשער מסחורה וככסף מדברי סופרים, וע"ז שכתב הרמב"ם שכתב מדברי סופרים אחרים זמם כל גדולי המעבדים לפרש כוונה הרמב"ם כדי שלא יקשה עליו מכמה תקומות מהש"ס שפורש דקדושי כסף הוא דאורייתא ופירשו הרב המ"מ והב"מ שם דודאי הרמב"ם מודע שקדושי כסף הם מן החורה ואך קראו דברי סופרים כל מה שאינו מפורש בחורה, וכן כתוב מפרש בספר המלווה בשרש השני והגאון בספר בשמים ראש חמה על הרמב"ן שכתב על הרמב"ם ז"ל שכתב דכסף מדברי סופרים שהרי מלא סלמוד ערוך מדברי הרמב"ם בסוטה (פ"ז ע"א) אמר רב נחמן בר יצחק כי קא השיב הלכה עוקבת מקרא הוא עוקבת מדברין היא א"כ הרי מפורש דאע"ג דלמידין מן הספוק מ"מ קרא אותן דרבנן והגאון מ' זמן מרגילות ז"ל השינו דהגירסא בגמרא היא עוקבת מדרש היא והביא ראיה דכירושלמי מן הגירסא, אבל אנכי טעני

ולדעתי נא הסוגיא יש לחמוס טובה, דחשתי רבה

שאי עובר הואיל וסופו ללכת ואך לא ידע רבה דכענה נמי סופו ללכת ומאי חילוק יש בין עובר לכענה, והילו היה סהם גמרא היה באפשר לומר דלפול סה"ס ק' הוא אבל כהא אמר רבה שאני עובר כו' ורבה שפיר גדול שבאמוראים איך אפשר שיאמר סברא בלי טעם ורבה חקבי ל' חיקף טענה אין סופו ללכת ולדעתי סעתי אפשר לומר דלא נמלא סוגיא בש"ס באופן זה כי מגדולי האמוראים יאמר דבר בלי טעם :

ועדה על דוחי דאפשר לפרש טוונח רבה שאמר שאני עובר

הואיל וסופו ללכת פירושו דמלינו שסתמיו בעובר כגון באשכ שמה וטוונח בירכה מוכרחים לעשות הסתמולות להוציא ממנה הסובר ואין קוברין אותה עם עוברת ולכן אפילו באשה חיה נמי לא הוי טומאה בלועה מפעם שסופו ללכת אבל בטענה אמה שבה סופו ללכת, אבל לפעמים נשאר בלוע כמו שבה כגון באש עם מי שבלע להכעפה ורבה דאקשי ליה אפ"פ שאמרנו לרבה דיש חילוק בין טענה לעובר והיה מ"מ מקשה ליה דכרי כהן אנו עוסקין באשה שביא חי' ובאשה חי' אין ל"מ בין עובר לטענה, וא"כ מלינו מכאן סמך למנהג המברה קדישא ומ"מ מודה אני שגם זה רחוק מאד בפירוש הסוגיא ויותר נכון לשמוע לדברי הגאון ב"ש מאיר ז"ל אך אפשר כי איזה גדול הגויא מן להח"ק מחמת סמך זו :

ואפשר לומר דרבה ורבה פליגי בהאי פלוגתא דר' יוחנן וריש לקיש במסכת נדרים פ' האשה יעו"ש

דף ס"ב ע"ב דמלינו בפירושא דמאניתיין דמסכת כלים ששינו שם מרסין בששתשם כסן וב שכלנו משקין ונפלו לאויר הסמור וכוסק החגור החגור טמא משום שפוף משקס ללכת ואמר ריש לקיש דמשקין חמורין (כגון מי רגלים דזנ זוכה) טמא אע"פ שלא הוסק החגור ור"י אמר דוקא אם הוסק החגור ויש"ס בסוגיין דמפרש רב פפא לשלוגתחם דר' יוחנן ור' שמעון בן לקיש דפליגי ביכול ללכת ולא הקפיד עליה דר' יוחנן סבר אפ"ג דיוכל ללכת כיון שלא הקפיד עלי' אינו טמא עד שילא ור"ם בן לקיש סבירא ליה דכיון דיוכל ללכת טמא אע"פ שלא ילא, והיה באפשר לומר דזכו הים סברה רבה שאמר עובר סופו ללכת וכונתו דהכא בטענה אימא הרי טעמי אחד דסופו ללכת ועוד דמקפיד ע"ז והיכא דמקפיד לכו"ע לא הוי טומאה בלועה אבל בטענה אפ"פ שגם הוא סופו ללכת מ"מ אינו מקפיד עליה וסיכא דלינו מקפיד הוי טומאה בלועה ורבה דאקשי ליה סבר כר"ש לקיש דשם וא"כ אין זו טומאה בלועה גם בטענה, אבל רחוק בשינוי גם פירוש זה לפרש מן פלוגתא דרבה ורבה כהא, חדא דפלוגתא דרבה ורבה לפי ס"ד השתא פליגי בדאורייתא ופלוגתא ר' יוחנן וריש לקיש סהם הוא בדרכן ושוד אם נאמר מן לא יסיבב שמיכה רבה מאי קא תחמיה דכענה סופו ללכת אמה הוא דסופו ללכת אבל כיון שאינו מקפיד על יאיתו אינו טמא ושוד דמשפטום הסוגיא ככולל אינו נראה מן זל"ע :

סימן מא

שאלוני כמה פעמים אבלים על אב או אם האומרים

קדים י"א חדש איך יתבטלו בשנה מעוברת אם די לומר קדים י"א חודש :

תשובה בעז"ס, מלשון הרמ"א נראה דלעולם אינו

לומר אלא י"א חדש חס לטונו בשו"ע סי' ע"ו

סימן מג

שאלה אם קידש אשה לאחר שתחגייר ולאחר שתשחרר ואח"כ גיירה א"ע. (בימים שקדמונים פסיה מותר גירות מדינה דמלכות) או נשחררה, אם לריך שיאמר לה מחדש סרי אם מקודשת לי או מספיקים מעשים הראשונים וסרטי דעקשיו ואין לריך אמירה מחדש וגם אם בעיק פסיה ככסף בעין :

תשובה בעז"ה, הנה הדבר מפורש בבית שמואל א"ע סימן מ' סעיף ס"ח, דלריך לקדשה מחדש אחר שתחגייר ויאמר או שמקדש אותה בזה ודוקא כשהוא בעין ע"כ דברי הב"ש, ואמנם אחרי כי לא מלאהי סדר משרש בראשי כפוסקים הראשונים נחתי את לבי לחור אחרי מולא סדון מש"ס וראשונים, ונעל"ד לחן לריך קדושין מחדש היינו שיאמר לה לאחר הגירות או לאחר השימור סרי אם מקודשת וגם אפילו אם אינו בעין המעוה הראשונים כגון אם נאכלו המעוה ג"כ מקודשת אם מרואים שניסם לקדושין הראשונים, וכאשר יבואר למטה בעז"ה, ואגה כ' אל יאיל מפי דבר אמת :

ונקדים לזה סוגיא אמת. גרסינן במסכת גיטין דף ל"ט דף מ' אחר רבי יצחק אומר רבי חנינא אומר רב

אשי אחר רבי עבד שנשא את בת סורין בפני רבו י"א לחירות אל"ר י' יחזק כל כך יש בידך ואני שוגם בכוח ספר אירוסין לפסחתו ר' מאיר אומר מקודשת ומכמים אומרים אינה מקודשת, פירוש ולא אמרינן דשחררה, ומשי כדאמר רבס בר רב שלא כשרבו היח לו הפילין כדי נמי כשרבו כשיאו אשכ, א"כ יחא דהאי מימרא דרבי יוחנן כו' מיירי כשרבו כשיאו אשכ ואי לאו דשחררו לא סוס מיטבד איסורא על ידו, ופריך הגמרא ע"ה מי איכא מידי דלעבדיה לא מיטבד ליה איסורא ואיחיו עבד איסורא, ומתוך רב נסמן ג"ר יתקב האל במאי עסקינן דלמר ליה לאי בו וסתקדשי בו דרבי מאיר סבר יש בלשון סוה לשון שחרור ורבנן סברי אין בלשון זה לשון שחרור, וסתתא יחא האל ודאי אמרינן כשקידשה לפסחתו אמרינן כי דאי שחררה דלא עבד איסורא ל:ששים אבל סכא דלזו דשער זה יטיב לה לשחרור ולקידושין וסברי רבנן דלחן זה לשון שחרור וככא ברור דשפר אחר לא נתן לה ובעלמא אמרינן דשחררה ע"י אחרים כשפר אבל סכא דלוחין אמתה השפר המפורש בו דמשחררה עתה ואם שפר זה פסול סרי לא אפשר לה שחעשכ בת סורין ע"י שחרור זה ולסכי אינה מקודשת, זהו פירוש סוגיא זו בקלרס ע"ד פספסוק וכן מפורש ברש"י שם :

וי"ו לקדק סרבה בסוגיא זו דסנה לפי המבואר בחידושי א"ר דלויס מקודשת משום דתקמים סכרי להו דלחן בלשון זה לשון שחרור, אבל אי סוס בו לשון שחרור סיחה מקודשת כשפר זה כמו לכל אשכ שנקיח כשפר וסו לכחורה קשיא איך אפשר שסתקדש כשפר. המעורר בו קדושין וסחרור, דסנס ע"כ מוכח מקודש לחול עלים הסחרור ואח"כ ברנע אומרל סחול הקדושין וא"כ סוס זה כאלו אומר לפסחתו סרי את מקודשת לי לאחר שאסחררך דאינה מקודשת כמפורש במהניחין מסכת קידושין פ"ק האומר וברמב"ם ופור וס"ע דאפילו כשפחתו אינה מקודשת, ומפורש בירושלמי שם פסח"ב ר' פנחס סנע עמך סכיחה שפחתו אחר ר' אבא בר מעל כשסתחרר נחליה בדעם אחרת וסוכא דברי ירושלמי ברש"י בחידושו ובתשובה סרשכ"א ס' ח"ק רי"ב וכן מפורש ברש"י א"כ פסיוס וא"כ אף אי סוס בו לשון שחרור

סמי בדעם מלאהי חלמוד פרוך כדברי סרמב"ם אשר לע"ד א"ל לסכי ע"ז :

במסכת חולין פרק בסמס המקשה דף ע"ב ע"א דחק סגמרא למלוא טעם לסחמור במהניחין שם האשה שמה ולדה בתוך מיטיב ופספס חיה את ידה ונעט בו החיס עמאה עומאה שבעה וסאשה סכורה עד שילא כולד ולפי מימרא דרבה דעומאה בלעפס אינה מסמאה ולף כבלע שחי פכטות אחס עמאה ולחה סכורה לא מסמיה לה סממאה לפכורה א"כ למס החיס עמאה עומאה שבעה, ומשי רבא שומבדיחאי ידעי עמאה דכאי מילחל ומט רב יוסף דאמר רב יוסף אמר רב יכודל אמר שמואל עומאה זו אינה מדברי חורס אלא מדברי סופרים, מאי אינה מדברי חורס אלא מדברי סופרים דלא חימח אליבא דר' עקיבא דאמר עובר כמשי אשכ עמא אלא חסילו לר' ישמעאל דאמר עובר כמשי אשכ עכור נזרו כה עומאה מדרבנן, ופירש"י שם מאי אינה מדברי חורס למס ליה למימר כולי פלי לימא עומאה זו דברי סופרים משום גזירה כדמפרש לקמיה :

ודנה כסוגיא חמוס מחד אחרי שמקשה מאי אינה מדברי חורס פירושו סוה דקסס למס סאריך רב יוסף בלשון ולימא בקיאר עומאה זו מדברי סופרים, ולפי פירוש זה לא חירון בליס שמתוך דלא חימח אליבא דר' עקיבא ט' סלא אם סיס אומר רב יוסף בקיאר עומאה זו מדברי סופרים ג"כ היינו יודעין דלליבא דר' ישמעאל אמר סכוא סמח מד"ס דליך אפשר אליבא דר' עקיבא דסרי ר"ע סבר דעומאה בלעפס מסמח מן סחורה ורב יוסף אמר סכוא מסמח מד"ס, וכסכילי זה לאסמעינן דסו אליבא דר' ישמעאל לא סיה לריך לסאריך ולמר עומאה זו אינה מדברי חורס אלא מד"ס וסיה יכול למר בקיאר :

אבר לסרמב"ם דסבר דס שחיט מפורש כחורה א"ע שסס כחמס דברי חורס נקראים ד"ס יחסרס ססוגיא

סינכ דסנס אם סיה אומר רב יוסף בקיאר עומאה זו מדברי סופרים סיה כאפשר למר דכינה רב יוסף כסס ד"ס משום שחיט כחוב מפורש כחורה אבל כחמח סוי ד"ח ולא מדרבנן. ומסוס זה סולך רב יוסף לסאריך ולומר עומאה זו אינה מדית אלא מד"ס לכירות סכסו לאו מן סחורה כלל אלא גיירה דרבנן וסו כוונה סס"ס מאי אינה מד"ח אלא מד"ס דקשיא לסס"ס למס סאריך ודפירש"י ז"ל ומשי דלא חימח אליבא דר"ע דלאו אם סיה אומר בקיאר עומאה זו מדברי סופרים סיה כאפשר למר דאמר אליבא דר"ע דסבר עומאה בלעפס מסמח מן סחורה וקרא אוחו דברי סופרים מכוס שחיט מפורש כחורה רק מדדש, אבל כחמח סוה דבר חורס לכן אמר בפירוש אינה מן סחורה לידע שאין כה שום סך חורה רק דרבנן גזרו וספי סכחוב כחן כהסוגיא לפי דבריו ק מפורש לשון סרמב"ם כספר סמלות שם שרש סמי ח"ל פזכ סכל מס שלא סמלאוכו כחוב כחורה וסמלאוכו כהלמוד סמלאוכו בלחח ע"ז מדיח אם בלרו סס בעלמס ואמרו סוכו נוף חורה או סוכו דלורייתא סנה רלוי למגוס אחר סהמקובלים ממנו אמרו סהוא דלורייתא וחס לא יבארו זה ולא דברו בו סנה סוה דרבנן סרי משרש ברמב"ם דח"ל לריכיס לבארו כפירוש הוה דרבנן. סרי מפורש כחכ שאס לא בלארו כפירוש הוה דרבנן. סרי מפורש דכוונתו דכו לענין שאין כפניסין דבר זה כמנין סרי"ג מלוח אבל דלורייתא סוי ולכן לריך רב יוסף לפרש שאין זו מן סחורה כלל אלא כולי דרבנן חס נכון :

לאחר שהחזיר ודברי חכמים אינם מקודשת לאחר שהחזיר מטעם דכיו דשלגל אכל לפי גם לחכמים כיו משוחררת ואינה מקודשת, ודעה הרמב"ם נ"ו ו' מהל' עבדים כל' ז' וכבוד וכש"ס סימן רס"ד דאינה משוחררת ואינה מקודשת, וע"כ דעה כג רבנתינו אשר מפיקים אז חיינ דרייקי לפיכא דרב נחמן דאמר מטעם דחכמים שאמרו אינה מקודשת משום דאין בלשון כזה לשון שחרור להכי אינה משוחררת וא"כ גם אין דייקא בדברי רב נחמן דאמר אין בלשון זה לשון שחרור אבל אי סוה לפון שחרור היספ מקודשת לרבנן כמו לר"מ וכו' קצת עמד דלא אפשר לרבנן שחיה מקודשת אף אם היה בלשון זה לשון שחרור וכדפרשטו בסופ סעם ודעם:

ורישב הסוגיא אשר היא סמוה מלא' לי למד דלא רבינו הבינו שמואל כהא מילתא ובמקדש אשה לאחר שתצטייר או שתשחרר ולא חזרו שיהיה לאחר הגירוש או לאחר השחרור לא לריבך קידושין מחדש, ואך קידושין הראשונים ומעום הראשונים ואמירה הראשונה שהיו גאסמו לשם קידושין משעילים עמה לקדושין שלה אשילו אם אינה בעין דזה שאמרו במתניחין לאחר שתצטייר אינה מקודשת פירושו דכיו דשלגל ויכולים שיהיה לחזור אכל אם לא חזרו קנים הראשון קנין נשור וכמו במקדש האשה לאחר לי יום דיכולה לחזור ומ"ז אם לא חזרה כה מקודשת לאחר שלשים יום, וכן כוה דרין במקדש האשה לאחר שתצטייר ¹²³⁴⁵⁶⁷ או לאחר שתשחרר:

ומעתה יהיה פירוש הסוגיא כהא לדברי ר"ג בר ינאי דחכמים סברי דאין בלשון זה לשון שחרור ולהכי אינה מקודשת אפילו אם מרגש הוא לשחררה אחרי כי בדברים כהי אה לעמך אינה משוחררת רק בשטר והשטר הוא פסול ולא היה בלשון זה לשון שחרור היספ משוחררת מחמת שטר זה ואח"כ אם היה מרואים שיהיה לקדושין דמפיקתה המפורשים בשטר היספ מקודשת בקבלת שטר זה אחרי כי יש השטר שוד בידם ולא קרע מופיל גם אח"כ עכ"פ סוכחטו מס"ס דאינה לריבך קידושין מחדש אחר גירוש ושהחזיר היכא דמרואים שיהיה לקדושין הראשונים, ועדיין יש לבעל דין להוק סן אמת דסוכחטו מכסוגיא דאינה לריבך קידושין מחדש אבל זכו דוקא בקידושי שטר וכהיה שוכדל דסוגיין דאוקמא רב נחמן בר ינאי דנחן לה שטר שהיה כחוב צו לאי צו והסקדשי צו דלכן אם היה לשון שחרור והשטר מוחזר בידם היו קידושין אח"כ כשמרואים שיהיה מטעם דכרי השטר בעין וגם האמירה יש לנו דאין אנו לריבך שיאמר עשה מחדש כרי מקודשת לי אחרי דכחוב בשטר לשון זה אבל בקדושי כסף היכא דלא נמללו אחר הגירוש בעין כמאי מקדשת ולכן לריבך קידושין שניים ואמירה חדשה:

אבר איז איני אומר כן, ולדעתי דגם בקידושי כסף ואינם בעין לאחר הגירוש מ"מ מלו קידושין הראשונים, דאלת"ה גם בקידושי שטר לא יועיל, והטעם דהנה כבר חקרו הפוסקים רבותינו האחרונים אם עלי קידושך מעל גבי קרקע הוי קידושין או לא ועיין בב"ש אכ"ע סימן כ"ז ועיין מל"מ פ"ג מהלכות אישות ונשאר בל"ע ולדעתי אשילו אם בקידושין לא פסיל עלי קידושך מעל גבי קרקע כ"ז הוא בקידושי כסף דקידושי כסף לא אהקת לניסין אכל קדושי שטר ודאי פסול גוה עלי קידושך מע"ז קרקע דומיא דניסין דכרי כל קנין לקידושין בשטר אינו מפורש בחורס ורק דילפינן מהקדשה דוילאה ויהיה וא"כ ודאי דומה לגט וכמו דאמרינן דעלי גיטך מע"ז קרקע פסול כן בקידושי שטר פסול עלי קידושך מעל גבי קרקע, ועוד ראיה מדברי ר"ג והרשב"ה דפסלי בקידוש אשה במחזור בחורה שטר מחמת הדיקס דוילאה ויהיה, וא"כ לא

שחרור ג"כ לא אפשר שתקדש ולמה אמר רב נחמן מטעם דאין בלשון כזה לשון שחרור ואין למד אחר דשפחה מקבלת גם שחרור אש"פ דאין לה יד הוא מטעם דאמרינן גיטס וידה בלחן אהד וזה גזרת כהנא דכהנה דחמנא ומופסיה לא ניסן לה ומשום בקבלת כהנא על שטר שחרור וא"כ באוסו רגע דכיו משוחררת כהא רגע גופא הוי מקודשת אי סוה צו לשון שחרור לדעתי ששטר שחרור דלא אפשר למד כן מלא אף אפשר ברנע אחת להקיים שני דברים שפוסים זה מזה דכרי שחרור הוא דריבך מקנה אה גופה לה וקדושין כאל בדיקור שהיה מקנית גופה לבעלה או שמתקדש גופה והכפל וזה צו לדברי ר"ג דברים כ"ע ע"א יע"ש, ולא אפשר ברנע אחת לכיוה קונה ומקנה, ודוגמא לזה מצינו בשלים דאמרינן לא אפשר לשליח לסיח שליח לכולה ולקבלה ושיין ס"ס גיטין כ"ד ע"א ובה לא חזרה שליחות וכו' ומס כהם דכיו שליח לכולה חתלה ואח"כ שליח לקבלה אמרינן דלא אפשר ומכש"כ כהא דפדנר לריך לכיוה ברנע אחת קונה ומקנה דודאי לא אפשר דאם נאמר דמתחלה קונה א"ש ואח"כ היה מקנית עליה לבעלה להקדש לו א"כ הוי דומה כאלו אמר כרי אה מקודשת לי לאחר שאשחררך דאינה מקודשת וזה ששם ואין לריך ראייה:

והיה באפשר למד אחרי דעסוק בשחרורה אין זו דבר שלא בה לעולם דכרי אהחיל במעשה השחרור, אבל מלאטי ברשב"ה בחיובו למסכת קידושין לענין הא דאמר ר' יוחנן כל שנידו לאו במחוסר מעשה דמי, דגם זה הוי דבר שלא בה לעולם ואינה מקודשת:

וזה לשון ברשב"ה ו"ל ואלא הא דא"ר אבשיא כוונן פרוסה לאשמו ואמר לה כרי אה מקודשת לי לאחר שאגרנך אינה מקודשת כ"ג לר' יוחנן הוי קדושין, ומשני גבי דבירו לגרסה, ידו לקדשה בתמים, כלומר לאחר שחוגרש עמנו אף בירו לקדשה וכסנ ע"ה ברשב"ה ז"ל ופמיה לי והלא שייכן מחלין עכשיו ככך ואש"פ שאין בירו לקדשה בע"כ מדמסה יכול הוא לקדשה וכל שניד שניהם אמאי מחוסר מעשה וית לומר כיון שאין ביד אחד מהם מחוסר מעשה הוא שאף אם חרלה היא להקדש לו אחד שחוגרש אין בידה בע"כ ואי גמי אף היה שמה הסיב אחר גירושין בדעה אחרת וכוון שעכשיו אינה ראייה לקבל קידושין ולאחר גירושין הסיב בדעה אחרת אף בדגריבס כלום, וסירור זה שילה לכל השנוין במסכת ואף לאומר לשפחה כרי אה מקודשת לי לאחר שאשחררך דגריסין הים הסיב ר' פנחס בגט עמך שהיה שפחה א"ר אבה בר עמל כשהשחרר נהליה בדטס אחרס ע"כ לשון ברשב"ה, כרי מפורש ברשב"ה דאשילו היכא דשוסק בשחרורה וכמו באומר לאשה כרי אה מקודשת לי לאחר שאגרנך כן בשפחה אם אמר לה כרי אה מקודשת לי לאחר שאשחררך בניהם אינה מקודשת, ואין לומר דכ"ז עדיף דכרי מפורש בשטר שחרור שלה גם הקידושין כרי אה אומר לך כרי ענד שהביא ניסו וכחוב צו עמך וככסי קמין לך אמרינן עלמו קנה נכסים לא קנה אש"פ דנחר שטר כחוב שיהיה:

ועוד כהא השחא בהמה ואח"כ דעה אחרת וא"כ ברנע דהל השחרור דנפטיח אדם לא אפשר באוסו רגע גופא להקדש לבעל וע"כ ברנע אחרת, וברנע אחרת הוי כמו שאומר כרי אה מקודשת לי לאחר שאשחררך אוחך דאינה מקודשת:

והיה באפשר למד אמאי דאמרו חכמים אינה מקודשת פירושו דסברי אין אדם מקנה דבר שלא בה לעולם ור"מ לעמיה דסבר אדם מקנה דשלגל וא"כ מקודשת

לא אפשר לומר בקידושי שטר דאינה לריכס קידושין מחדש
 לאחר גירוח זה מטעם עלי קידושך מע"ג בקצת דמשיקרא לא
 סיה נמינה דכשע שנתן לה י"י לה דעם חמרים וכנסתה דמי ,
 אחר החכמה צ"מ מועיל לשון שחרור מטעם נזכ"כ אבל לשון קידושין ודאי
 לא מיקרי נתינת דברי שפחה היא שפחה, וא"כ מחמת ששטר
 בידה עתה אין זו חופלה, וע"ג מועיל מחמת קידושין הראשונים
 וממילא בקידושי כסף נמי סיי בוא ודלא כפסקי כב"ש :

שוב

ראיתי כי דברינו אלו לכאורה אינם נכונים דאם האמר
 אין מועיל השטר עתה מחמת פסול עלי קידושך מע"ג
 קרקע ח"כ מחלה ג"כ לא סיה נתינת וא"כ כמאלי מחקדשה
 אף אם סייב בלשון זה לשון שחרור וע"כ דהנתינת הראשונה
 מועלת וא"כ נוכל לומר דאם הינה בקידושי שטר סיי שיה
 מקודשת מחמת ששטר בידה אבל בקידושי כסף לאמר
 שחתייר מחויב לסיח המעום בעין וילמד לה מחדש סיי
 אה מקודשת לי וכפסקי כב"ש ז"ל :

ואמנם

יש להוכיח מהסוגיא בג"ל דלא כפסקי סב"ש דאפי'
 אם קידשה בכסף לאמר שחתייר ואינה בעין ג"כ
 מקודשת, והוא דכוננין דלאי וסתקדשי בו יש לחמוס סוגיא
 דאמר חכמים דאינה מקודשת מאוס דאין בלשון זה לשון שחרור
 משמע אבל אי הוא ביד לטון שחרור סיה מקודשת, וקשה
 הא שטר אירוסין שנכתב שלא לטון שפול לקדש בו וכן הוא
 בש"ע אפי"ע סימן ל"ב, והנה איהא במסכת יבמות פ' ר"ג
 דף ר"ב אמר רמי בר חמא סיי אמרו אמר לבלב כחוב גב
 לארוסתי לכשאכנסה אגרסתה סיי זה גב מפני בידו
 לגרסה ולאשה בעלמא אינו גב מפני שאין בידו לגרסה
 ופירש הרמב"ם בפרק ג' מהלכות גירושין הל' ו"א דאינו גב
 מפני שלא סיה ביה גירושין ממנו כשנכתב גב זה וממלא
 שנכתב שלא לשם גירושין ועיין בשטר מל"מ ובספר אבני
 מלוחים דמפרשי דסו"ס פליגי על הרמב"ם בעצם פסול
 בגט ופסול משום דשלגל, וכדברינו להלן יבואר דלא פליגי
 בחו"ס וברמב"ם והגל עושים בעצם הרמב"ם דפסול הוא
 מעום שלא לשמה, וא"כ בשטר אירוסין שנכתב בעת
 שלא סיה ראויה לסתקדש כגון שכתב לשפחה בשטר
 סיי אה מאורסת לי לאמר ששחרר ונסחררה ונתן לה
 שטר זה אחר שנסחררה סיי לא אפשר לסתקדש לו
 בשטר זה מחמת פסול שלא לשמה, וא"כ כסוגין שנכתב לה
 לאי וסתקדשי בו ואלו לא סיה ראויה לסתקדש דעדין סיה
 שפחה וכדוכחנו לעיל דברנ"ג ו שטעם משחררה לא אפשר
 שסתקדש וע"כ ברנ"ג אחרת, ואחר שסתקדשה ברנ"ג אחרת
 ע"י שטר זה קשה דלא אפשר לסתקדש בשטר זה דסיי שטר
 זה לא נכתב לשום אישורה לשום קידושין וכמו נגע שנכתב
 לאשה דעלמא דאינה מגורשת כמו בן ככה אינה מקודשת
 בשטר זה, וא"כ קשה למה אמרו חכמים אינה מקודשת
 משום דאין בלשון זה לשון שחרור אפי"ע אם סיי בו לשון
 שחרור ג"כ אינה מקודשת מטעם דשטר פסול שנכתב שלא
 לשמה וזו קושיא גדולה, וגם אחי סיי בגאון ר' סענדר
 אבד"ק ארלא פטיר בקושיא זו :

ורישב

קושיא זו נראה לי לומר דסיי מרא דמעשהא זו
 אחרת 1234567 דסייר לפלגתא דר"מ וחכמים בלשון זה דלאי בו
 וסתקדשי בו הוא רב נחמן בר יצחק, ואמריק במסכת קידושין
 דף ע"ח ע"א ימלא כהנאי (אם אשה מתקדשת בחלוס כנידה
 או לא) סתקדשי לי בשטר ר"מ אומר אינה מקודשת ור"ל אומר
 מקודשת וחכמים אופרים שמין אה סיייר אה י"ש בו שום פרוסה
 מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ומפרש בגמרא האי שטר
 ה"ד אימא כטר חוב דאחרים קשה דר"מ אדר"מ לאמר
 לעיל מקודשת אלא בשטר חוב דידה ונמקדש בחלוס קמיפלגי

ומחרן רב נחמן בר יצחק ככה כמאלי עסקין כגון שקדשה
 בשטר שאין עליו עדים ור"מ לפעמים לאמר עדי החימה
 כרתי וסכל דאין עליו עדים אינה מקודשת ור"ל לפעמים
 דסבר ע"מ כרתי וסכלי מקודשת וחכמים מספקו לכו סלך
 סן אמה דמחמת שטר אינה מקודשת קידושין געורים כמאורס
 שם ברש"י וסו"ס אבל מקודשת מטעם כסף. וכחידושי
 רש"י ראויה דר"ל מודס לרבנן ככה דסיכא דסייר סוכ
 פרוסה מקודשת, ואך אם אין בו שום פרוסה אמר ר"מ
 דאינה מקודשת ועכ"ל ג"כ אפשר לומר דפרשנו, ודחבו
 בחו"ס שם ד"ס שמין אה סיייר דהו דוקא אליבא דרבנן
 אבל ר"מ פליג ע"י ואמר דאין דעשה להקדש מטעם כסף
 רק מטעם שטר וכיין דאין זה שטר ממילא פסול הוא ואינה
 מקודשת כלל אפי"ע שום סיייר פרוסה, ילא לנו מסוגיא זו
 דר"מ וחכמים פליגי אליבא דר"ל בר יצחק סיה דקדשה
 בשטר ואלו אפשר להקדש מטעם שטר אה מקודשת מטעם
 כסף דר"מ סבר דאינה מקודשת מטעם כסף וחכמים סברי
 במקודשת מטעם כסף, ומחמת אפשר לישב הסוגיא דגי'ין
 דרב נחמן בר יצחק לשיפתו דסבר אליבא דחכמים דסיכא
 דלא אפשר לקדשה בשטר מטעם דשטר פסול מקודשת
 מטעם כסף אם אפשר לקדשה בשטר זה מחמת כסף כגון
 סיכא דסייר סוכ פרוסה, וא"כ לכי אמר רב נחמן בר
 יצחק כלן דחכמים דסברי דאין בלשון זה לשון שחרור ולסיי
 אינה משחררה ואינה מקודשת, אבל אלו סיה בו לשון
 שחרור סן אמה דלא סיה אפשר להקדש מטעם שטר
 מחמת דשטר אירוסין פסול דסיי נכתב שלא לשם אהס זו
 ופסול מאוס שלא לשמה דפרשנו אבל סיהס מקודשת אה
 סיי כנייר סוכ פרוסה מטעם כסף כדעתם שם :

ויעור

אפשר להקדשה מטעם כסף לפי טענת הרד"ל האובח
 בשטר מל"ע פ"ה מה' אישות דאפילו במקום דלכל כעולם אינו
 שום פרוסה אך לידה הוא שום פרוסה כמו איסורי הנאה
 לחלוט ש"ס בו סכנה לדעה הפוסקים דאיסורי הנאה לאו
 הפקר הוא כמבואר כ"ז בספרי האחרונים המפורסמים עיין
 קב"ש סימן ח"י ובספרו ח"מ וכריסב"א ע"י דף מ"ג ח"כ
 ככה אם סיה השטר מועיל לשחררה בזה סיי הוא שום
 לפניה כמה פרוסה ומקודשת מטעם כסף וזהו מין לדברנו,
 אבל עכ"פ אה י"ש בו שום פרוסה ודאי מקודשת לחכמים
 אליבא דר"ל בר יצחק וא"כ אם סיה בו לשון שחרור סיה
 מקודשת מטעם כסף, ומעשה מוכח דלא ככב"ש שכתבנו
 בחתלה דברינו דסיי אם סיהס בו לשון שחרור סיי מקודשת
 ואמאי הא לריכס קידושין מחדש וילמד לה סיי אה מקודשת
 לי, ואמאי סיה מקודשת ואלו אפשר לומר משום דיש בידה
 אמירתו בכתב, דפרי אמירה זו פסולה דהו מטעם שטר
 ופשטר פסול, וגם אין במשמעותה דהסוגיא לריך לסייח עתה
 בשעת שחרור השטר בידה ורק אם סיה בו לשון שחרור
 סיהס מקודשת למפרע מחמת שפי' כחוב בשטר לשון קידושין
 ולא ברע זה שכתוב בשטר מאמר לב בש"פ ח"כ מוכח דאינה
 לריכס קידושין מחדש ודלא ככב"ש ומ"מ י"ש לבש"ד לחלוק ולומר
 דאם סיה בו לשון שחרור סיהס מקודשת ברנ"ג אחרת אחר
 ששחרר וזהו מהחמת השטר עוד כעין ולי משום אמירתו לא ברע
 מצטוקין בלחוח ענין דאיתו לריך אמירה, אבל כדוכתב אחרת
 סיה דקדשה בכסף אחר שסתקדש ודאי סדין כב"ש, אבל
 באמת לא מסתבר לומר דהו דומס לעסוקין דסיי פסוקין
 באותו ענין מועיל אה וכו לפני עדים ובלא עדים אינה בל"ס
 וכן דבשטר ככל סיי ליכא עדים ואלו מהני עסוקין באותו
 ענין

1234567

ענין כלום דמי קידושין בלא עדים ואך אם ניהא ללא ככ"ט ואזו לריך קידושין מחדש ניהא דלא סיה ב לטון שחרור סיה בעטר מופיל לשחרור וקדושין סיה מטעם כסף כדפיטנו וסיה חתום משחחרת ולחמר בעטתיה משחררם מקודשם בעטר זה מטעם כסף ואך דכסף כבר נעשה בלא מ"מ אפשר סויל דכשחרור סיה ביהו לכחוד אף על דבר שאינה טוב כלום ח"כ לא הכנה לה סויו של ספר לחלוטין עד שחוקרם לו ודומם כאלו לחמד לס פ"מ החחירי לי בנייר דמכני כמפורם בש"ס וש"ע :

שוב נלעזר דכתיב דיעה דכ"ט אם לריכס קידושין מחדש לחמר בנידות או לחמר כשחרור נטלקו בזה ארסם העולם כר"ף וסייעפו עם ר"ח וברא"ש וסייעפם ויבואר לפיט בע"ס וס' יחננו בדרך האמה לכוון האמה, והוא דכפרוחי כתיב וסויון כ"ל דמסכה גיטין כשחוקרם דכר"ף השמיט לאוקומתה דרב נחמן בר יצחק ולא כביא בשום מקום כלל כתיב דיעה דלא וסחוקרטי בו דלינה מבוותרת ולינה מקודשה וכל כדלשונים כביאו לדון זה כדמכ"ס כביאו כפרק ז' מלכות עבדים כל' ז' ובסור ובש"ע סימן רס"ז גם כר"ש וסמ"ג, וכר"ף לא כביאו כלל ופלא כעניי על מפרטי כר"ף שלל העירו בזה :

ועיון בהר"ף מסכה יבסום פרק כ"ד על מסיתין סם ובנו לכל דבר חוץ ממי שיש לו בן מן השפחה ומן ככרית כביא כר"ף סם בעס רבוחה סני מילי שפלה לחמריס דומיא דכרית ליה ליס קיין בניה אבל שפחה דדיה לא דלין אדם עושם בעילתו בעילת זונה, וליחמר משמים דרב כפרוחי גאון כתיב בו' וחיון לגאון חמר דמסקת ליס מילתה ולא ככרית כר"ף בדין זה וברא"ש סם שחוקר לדברי כר"ף לכרית מהאי סוגיא דגיטין דלא ויהחוקרטי בו דדוקא משום דלין בזה לטון שחרור אבל כשחוקרטי גרידל מקודשה דחמרין ודלי שחררם דלין אדם עושם בעילתו בעילת זונה, וכר"ף לא כביא דברי ר"ג בר יצחק לא כתיב ולא במסכה גיטין, חס עלא לער"ד. ולפרט טעם כר"ף שבעשמיט לדר"ג בר יצחק, נקדים סוגיא אחת במסכה ב"מ פרק איזו נטך וס חוראס, חמר רב נחמן סחח דחמר רבס אסמכתה לא קניא סדר ארעא וסדרי פירי וקאמר סס"ס ע"ז לפימרת דסבר רב נחמן מחילה בעטות לא סוי מחילת וכו' חמר סעור פירות דקל להבירו ח"ר הויה עד שלל בלו לעולם יכול לחזר משבאו לעולם אין יכול לחזור בו ור"ג חמר אף ששבאו לעולם יכול לחזור בו וחמר ר"ג מודיעה דאי שמים ואכיל לא מסקינא מיני, וזהו שכיח לו לאכול משום שלל ידע שיכול לחזור וסוי מחילה בעטות ולא מסקינא מיני, ומשני כחם זבירי הכה כלואה, ופירש"י כהה כלואה ומחי כרית שמתחלה כסלואה בל לו וכרית קללה דמי כו' יעוש"ס, וסמ"ס כרבו כקושיות על רש"י דמטע מרש"י דדוקא מחמת איסור רביח מסקינא מיני' אבל מחמת מחילה בעטות לא מסקינא מיני' וא"כ מחילה בעטות סוי מחילה, וע"ז כביאו סמ"ס ראויה דלינו קן וחדרנה בכל דוכתה מחילה בעטות לא סוי מחילת כמו בקדש טעות וחמרין כל קנין בעטות חזר וחמרין כ"כ מ"ה רב עק שקיל בידקא כארעא ח"ל מחילה בעטות סוי, ולכן פירשו סמ"ס בשם ר"ח סכה כלואה דכלום לא סקנה אלא כחורת מבר וכו' חמר איע כלום דאסמכתה לא קניא נמלא דסוי מחילה בעטות ולא סוי מחילה ולסבי סדרי פירי אכל כבי פירות דקל זבירי ולא מחילה בעטות סוי דכתיב לכול לחזר מ"מ אין לו לחזר כתיב חילת דליקו כסימנתה ולכן איה לן למר לחפילו סיה יודע שיכול לחזר לא סיה חמר :

שנים לריך ביאור רחב שיפה רש"י לריך ביאור להרמ"ם ולפרט מקושיית סחום' שכתבו על רש"י, וזה סיה רבוס עלם על דעתי לומר דשיסם רש"י סוא דים חילוק בין פסחה בדין לפסחה כמעשה וכל סך דכביאו סמ"ס דמחילת בעטות לא סוי מחילת סוא כפסחה כמעשה אבל פסחה בדין מחילת בעטות כזה סוי מחילת, וסוב ראויה דים לסמ"ס זכ ככר"ש סם ועיון לעיל סימן ל"א, וסוד יבואר לפירו בע"ס וגם על שיפח ר"ח קשכ לי דכנס מקור כדברים דחמרין ניהא ליס דליקו כסימנתה סוא כבסויון דפ' שריס אוחיון דף פ"ז לענין מוכר שדס געלם וחמר ולקחה כמעליס כרלשוים וחמרו סם דלפך רב דחמרין מס מבר רלשן לשי כל גזום שחנה לידו פ"ע מר עפרה חמר ניהא ליס דלא ליקרל גלגל רב אשי חמר ניהא ליס דליקו כסימנתה וכסוף כסויון מחיקך לה רמב"ח מכדי לוקח כמתי אף להאי ארעא כתיב שפרה סאי שפרה חסכה כעלמה סוא חמר ליס רבס סכה כמחמיו, וסגס רש"י פירש סם סכה כמחמיו שחמר לו חמי כומך עליך שחמנה כיד, ולפי דברי רש"י לא שייך הדין דליקו כסימנתה אלא כחם חמר ליס חמי סומך עליך, אף כמחמיו' פירש בשם חמרוים דלאו דוקא חמר ליס חמי כומך עליך רק מסחמה חמי חמרין כתיב אכל ע"כ לא חמרין כתיב אלא חם יס עשם כדבר לומר ק, ויס סוכחה לוח וכמו דחמרין סם כסויון מחיב רב כשחם סאיירס מחבא מבור לך מס שחפלה מלודתי מבור לך על חמר כלס מס שאירס מן חבא סיוס מבור לך דברי קיימין, חמר רמב"ח סה גברל וכל סיוכסל וחמר רבא גברל קל חיינל וסיוכסל לא קל חיינל סכה סמכה דעתיס דאל ערס ומיחי לב סי היכא דלי נקרה גלגל סכה לא סמכה דעתיס וכן סם ופס כולס מחלקי בין סמכה דעתי' או לא סמכה דעתי' וכמוכר דלג"ל חמי סמכה דעס יס כלל ודלי פירות דקל שויס למס שאירס מחבא וכמה שאירס מחבא לא סמך דעתיס משום דלוי אכיו ימכור או יתן לחמר ולא יבא לעולם לידו קן כפירות דקל חמי איכא השפח ו דילמח לא יכא לעולם, וכיון דלא סמך דעתי מחמלס לכך אפילו חמי' כשכא לעולם ג"כ לא קני, וכיון דלא חל קנין ע"ז לא שייך כתיב מילתה ניהא ליס דליקו כסימנתה ומחי סימנתה איכא סכה והכל אפילו למ"ד דים כדברים משום מחוסר אמנה, מ"מ כמסכה מוכרס אין בו משום מחוסר אמנה דכתיב לא סמך דעתי דמקבל ע"ז ואפילו חם נחמר דבמכר אף כדלג"ל יס בו משום מחוסר אמנה כמפורט בש"ע חו"מ סימן ר"ד ספיק ז' דהשפח וטון כדברים סרי זה ראויו לו לפסוד כדבור מ"מ לא נמלא בשום מקום דחם מבר כדברים דאי שמים ואכל לא מסקינא מיני' ולמה כמכר דלג"ל חמרין דאי שמים ואכיל לא מסקיין מיני' ומטעם דליקו כסימנתה סלה לא עדיק מוכר דלג"ל מן כושיח וטון כדברים ועד קשס סה מחמת ליקו כסימנתה לריך לסיות של סלוקח אף חם לא חסם, וסל ראויה דחיתא בש"ע חו"מ סימן ר"ע ספיק ה' דחם מבר דלג"ל אלא חינו כרשוטו דיט כדלג"ל וע"ז כפכ סרמ"ה כסגס, מ"ע חם פירס סעור וקגס כדבר לריך לקיים מקחו כו דעתיח דכתי ערס וקנה כדי דליקוס כסימנתה סלה חמרין ליקו כסימנתה אף חם לא כל ליד סלוקח, וס חמה כדלג"ל לא כתיב סרמ"ה קן משום דסחם לא שייך פירס דלא חמרין ניהא ליס דליקוס כסימנתה רק סיכא דחיון סוכחה דחמה ליס דליקו כסימנתה וא"כ כדלג"ל לא נמלא סוכחה חמרינא דחמה ליס דליקו כסימנתה רק מוכ דאי שמיט ואכיל, אבל ע"כ סוכחה מסרמ"ה כ"ל דשיך ליקו כסימנתה

כסימנתה

בדימוסא חף בזה שזר פדנר ברשות המוכר וא"כ במכר בדברים בלא מעות דמסקין י' ט' משום מחוסר האמנה יומא ג"כ אי חסיד לא מפיקין מיני' משום דניחא ליה לדיקו בדימוסא ומאי שנא הכא מהא, וכדנר לדיק טעם :

וְנִי בטוונא כר"ס בפירש דאין לו לחזור פי הכא דליקו בדימוסא דאין זה כעין אופה שאמרו שם כהוגיא דחזר ולקחה מצעלים הראשונים שהתקנו רב אשי אמר יומא ליה דליקו בדימוסא, דהכא אמרינן דלאחר שקנה בגזלן הסדה מהכנה קנה אופה הלוקח למפרע וכמו שפירשו הפוס' שם ד"ה כהכיה הנהא דהוי כמו שדה ו' שאקאמה סהוי קטיס לך מעבדיו, וסרבה מהראשונים בעמ"ק פשוטו כהם דכגולן נעשה שונו לקנות מעצם כהכיה הנהא דלא קאמר ליה מידי וסמך עליו וזה לא שייך הנהא והאמנא פירושה דעילתא לענ"ד הכא הוא דר"ס אומר דאין לו לחזור ט' אחרי דהאם שלקה הפירות ושפק ליה יומא ליה להפוך פיהם עסק קנין וקונה בשעת לקיחה הפירות והאמנא דר"ס לפנרוא ו' להפכיר בזה דברי רב נחמן שאמר ואי שמיס ואחיל לא מפיקנא מיני' ומעמא נמה לא מפיקנא מיני' אחרי דמחילא בעצמה לא כוין מחילא וזהו מחילא בטעום, ולכן פירש ר"ס דאין ו' מחילא בטעום דהשאה גמר ומקנה לו נגב שלם וקונה אס מחמה בכסף שנהן לו החלה בשעת הקנין ואמ"ס שאז בעה נהיב לא קנה בנסינא מצופיו מ"מ עשה חל הקנין מעבדיו מחמה מעוחיו שביה במחלב אללו וכמו שפסקו בשו"ע בנו חוק ל' יום ונחאלכו מצוחיו פיין ש"ע יו"ד סימן ט"ו סעיף י"ג דבט פדוי לאחר שלשים יום, ואף להפוסקים דפסקו כהמחיל דאין בט פדוי כמפורש שם בנבחה רמ"א הכא קני מעצם חזקה וכמו שפורש בספר מלחמות לרמב"ן במסכת ב"ק דף ע' דחקו עלמן הראשונים ז"ל איך כותבין כהשאה על מלוט או על פקדון דכפרי' ואיך יוכל ליכנס זיל דון חכה ואפיק לגמלין בדבר שאין קנין נחפס בו, ובאריכו בזה סרבה מהראשונים יו"ט כהפ' וברשב"א בחודשיו למס' שנועה וברמב"ן שם כהנן וזה לשון בחוק אריכות דבריו ואפי אמרמר ואמר הואיל וכהי אי חפס לא מפיקין מיני' אע"פ שלא קנה מעיקרא ויכול היה לחזור בו במתנתו מ"מ כיון שלא חזר בו קנה מאחר שהחזיק כהומר לחבירו שדי נתון לך שיכול לחזור בו ואם נשכחתיך חזר לא כל סימנו, ואם לא חפס לא מוריק ליה הכי דשניהא הוא ע"כ דברי רמב"ן בהג"ך לדברינו, וכן אפי אומר בטוונא דר"ה דאי לא חפס לא מוריק ליה שיחפס דאין קנינו כלום אחרי שמכר לו דשכל' ואינו נחפס בקנין ואיך יוכל לפסום חבל אי חפס אמריק שהאה הוא דמקנה לו ומינה ניחא ליה להמוכר שפסחה בשביל הקנין שנעשה בניהם החלה וקונה עשה באכילה פירות שאכלם מחמה שמכר לו החלה בכסף וממנה שקבל ממנו מחלה בכסף נגאלם עשה להקנות לו בקבלה הפירות שקבל לקנין נגמר עבדיו הקנין וכמו בשו"ע בנו חוק שלשים יום ונחאלכו מעוחיו דלמר רב בנו פדוי וסמיון נעשה עשה דלא אפשר שיחול הסדיון מעיקרא דכפון ל' יום ודאי אין בנו פדוי וע"ז אמר הר"ה דאין לו לחזור כי היכא דליקו בהענותא דאפילו היה יודע שיכול לחזור לא הוה חוזר דניחא ליה שיחול עשה קנינא ששבו

בדימוסא נעשה עשה הקנין בכסף שקבל או בשמם מכרה אכל בנחש. ונתן בדברים בנחש. הוי עשה קנין ואי דהאס ושפק ואמרינן מחל ליה, אמרינן אישכח דשהק משום דיעס דלקיחתו אינו כלום וגזלן הוא ויחזיר לו אחר שעה מכ שלקה ולא קנה נמי מכ שהקשינו בא דשכל' בעינן סוכחה דניחא ליה לדיקו בדימוסא, דהן אמר לא אמרינן ניחא ליה חלה היכא דאיכא סוכחה וסבר כר"ס דבזה דשביק ליה לאכול ולא מיחס אמריק ניחא ליה לדיקו בדימוסא חזר סוכחה דשביק ליה לאכול :

וּלְפִי מוכח בנידון שאלוסינו אה קידם אהס לאחר שסמגיירי ונחגיירס ונחלו עשה לקידושין הראשונים לא בעינן קידושין מחדש ודלא ככ"ס, ואין לפי"ס טוונא דר"ס פאום מעצם מחילה ולא מחמה קנין דא"כ בנחש. ונתן בדברים נמי נימא ככי ולא שמענו מטולס ק וע"כ בדבריו דנעשה עבדיו בלקיחתו קנין מחמה דמי מכירה שקבל סחלה וכמו כן הוא כהשם נמי נעשה עבדיו הקידושין מחמה פמעות שקיבלה סחלה לשם קידושין, ובפירש כי ככ"ס בעלמו כהנן דקידושין אלו לאו לעבועין נחמו וריכס להחזיר המעות וא"כ ודאי מקודשת ולא דמי למקדש במלוה דברי נחמו לקידושין ומכני נסינה דמעיקרא לאם שיביה דאי עשה לחול קידושין ואין לדיק עשה קידושין מחדש וכמפורש בתו"מ סי' קנ"א סעי' ד' בהגה וע"כ בס"א :

וּלְכַאֲוֵרָה י' להקשות על פירושינו בדברי הר"ה מדברי הר"ה שכתב בשם הר"ה דאם מכר בער חוב בלי כפינה ומסירה וקדם הלוקח וגבה הסוב אין המוכר יכול לחזור, ולפי פירושינו דהא דאינו יכול לחזור הוא מחמה שיהי סחלה נסינתו מעות ונמר ומקנה עשה כהאי כסף שקיבל סחלה א"כ במה נעשה עשה קנין על הסוב שגבה הלוקח, אכל אחרי הפיון נראה דלדריבה מכאן ראיס לדברינו, וסווא דהנך ידוע שיפה הר"ה דסבר מכירה פערות מדאורייתא הוא ועיין ברל"ש פ' הטהור סי' ע' בהל"ך בשיטת הר"ה וא"כ מן הסודר אין לדיק לבחיבה ומסירה ולכן חל הקנין, וזהו שדקדק וכשב דאם מכר בע"ח כעדים אקר לכאורס אין לורך בזה דברי אין לדיק עדים למכירה שפ"ח אלא נקט דר"ס עדים דהנך למאן דלמר מכירה פערות הוא מהפורה א"כ הכחיבה אינו חלה לראיס שמכר לו ובעדיו אין לדיק בחיבה לראיס דברי י' פדי מכירה ע"ז שמכר לו :

כִּי כוכמו שפיר דאינו לדיק קידושין מחדש לשיטת הר"ס, אבל לשיטת רש"י ובר"י ובר"ש דקאי ג"כ בשיטתם וכדפירשתי לעיל סימן ל"א יו"ט וכן מלחסי בבאור הגר"א חו"מ סימן ס"ז דבר"ש בשיטת הר"ה ורש"י הוא דקאי דפירשט ספוגיא חפס זכינו הכא סלואה מעצם מחילה בטעום הוי מחילה וא"כ קנין ליחא הכא כלל א"כ נוכל לקיים דברי ככ"ס ולדיק קידושין מחדש וזוה י' מקום לפרך השמטה הר"ה לדברי ר"ג בר ינחק דלפי בו וסחקדשי בו הוא מהאי נעמא דלבר"י אפילו היה בו לשון שמחר ג"כ אינא מקודשתם וריכס קידושין מחדש ולכן לא אמר הר"ה פטעם משום דאין בזה לשון שמחר, דלעולם אינה מקודשת כהאי שטר אפילו נחלו עשה ואפילו י' בו שיה פרוסה כהאי שטר אף אס קדשה עשה מחדש כן ללענ"ד ועיין בשו"ע אה"כ סי' כ"ח סעיף ע"ז וככ"ס שם ס"ק ל"ט ובמ"ז, ובדיק החוק לארס דעם ואף לשאינו הנין כמוני כסבתי וסממדי שמי יום ג' וא"ז אדר ראשון פדמ"ג :

בדימוסא חף בזה שזר פדנר ברשות המוכר וא"כ במכר בדברים בלא מעות דמסקין י' ט' משום מחוסר האמנה יומא ג"כ אי חסיד לא מפיקין מיני' משום דניחא ליה לדיקו בדימוסא ומאי שנא הכא מהא, וכדנר לדיק טעם :

וְנִי בטוונא כר"ס בפירש דאין לו לחזור פי הכא דליקו בדימוסא דאין זה כעין אופה שאמרו שם כהוגיא דחזר ולקחה מצעלים הראשונים שהתקנו רב אשי אמר יומא ליה דליקו בדימוסא, דהכא אמרינן דלאחר שקנה בגזלן הסדה מהכנה קנה אופה הלוקח למפרע וכמו שפירשו הפוס' שם ד"ה כהכיה הנהא דהוי כמו שדה ו' שאקאמה סהוי קטיס לך מעבדיו, וסרבה מהראשונים בעמ"ק פשוטו כהם דכגולן נעשה שונו לקנות מעצם כהכיה הנהא דלא קאמר ליה מידי וסמך עליו וזה לא שייך הנהא והאמנא פירושה דעילתא לענ"ד הכא הוא דר"ס אומר דאין לו לחזור ט' אחרי דהאם שלקה הפירות ושפק ליה יומא ליה להפוך פיהם עסק קנין וקונה בשעת לקיחה הפירות והאמנא דר"ס לפנרוא ו' להפכיר בזה דברי רב נחמן שאמר ואי שמיס ואחיל לא מפיקנא מיני' ומעמא נמה לא מפיקנא מיני' אחרי דמחילא בעצמה לא כוין מחילא וזהו מחילא בטעום, ולכן פירש ר"ס דאין ו' מחילא בטעום דהשאה גמר ומקנה לו נגב שלם וקונה אס מחמה בכסף שנהן לו החלה בשעת הקנין ואמ"ס שאז בעה נהיב לא קנה בנסינא מצופיו מ"מ עשה חל הקנין מעבדיו מחמה מעוחיו שביה במחלב אללו וכמו שפסקו בשו"ע בנו חוק ל' יום ונחאלכו מצוחיו פיין ש"ע יו"ד סימן ט"ו סעיף י"ג דבט פדוי לאחר שלשים יום, ואף להפוסקים דפסקו כהמחיל דאין בט פדוי כמפורש שם בנבחה רמ"א הכא קני מעצם חזקה וכמו שפורש בספר מלחמות לרמב"ן במסכת ב"ק דף ע' דחקו עלמן הראשונים ז"ל איך כותבין כהשאה על מלוט או על פקדון דכפרי' ואיך יוכל ליכנס זיל דון חכה ואפיק לגמלין בדבר שאין קנין נחפס בו, ובאריכו בזה סרבה מהראשונים יו"ט כהפ' וברשב"א בחודשיו למס' שנועה וברמב"ן שם כהנן וזה לשון בחוק אריכות דבריו ואפי אמרמר ואמר הואיל וכהי אי חפס לא מפיקין מיני' אע"פ שלא קנה מעיקרא ויכול היה לחזור בו במתנתו מ"מ כיון שלא חזר בו קנה מאחר שהחזיק כהומר לחבירו שדי נתון לך שיכול לחזור בו ואם נשכחתיך חזר לא כל סימנו, ואם לא חפס לא מוריק ליה הכי דשניהא הוא ע"כ דברי רמב"ן בהג"ך לדברינו, וכן אפי אומר בטוונא דר"ה דאי לא חפס לא מוריק ליה שיחפס דאין קנינו כלום אחרי שמכר לו דשכל' ואינו נחפס בקנין ואיך יוכל לפסום חבל אי חפס אמריק שהאה הוא דמקנה לו ומינה ניחא ליה להמוכר שפסחה בשביל הקנין שנעשה בניהם החלה וקונה עשה באכילה פירות שאכלם מחמה שמכר לו החלה בכסף וממנה שקבל ממנו מחלה בכסף נגאלם עשה להקנות לו בקבלה הפירות שקבל לקנין נגמר עבדיו הקנין וכמו בשו"ע בנו חוק שלשים יום ונחאלכו מעוחיו דלמר רב בנו פדוי וסמיון נעשה עשה דלא אפשר שיחול הסדיון מעיקרא דכפון ל' יום ודאי אין בנו פדוי וע"ז אמר הר"ה דאין לו לחזור כי היכא דליקו בהענותא דאפילו היה יודע שיכול לחזור לא הוה חוזר דניחא ליה שיחול עשה קנינא ששבו

ומעתה לא קשה מה שהקשינו דכנושא ונתן בדברים נמי לימא הכי דאי שמיס ואחיל לא מפיקנא מיני' מטעם ניחא ליה לדיקו בדימוסא דברי דברים י' בו משום מחוסר האמנה, ולפי פירושינו בדעה ר"ס ניחא דכ"ז אינו שייך אלא במכירה גמורה בכסף אמרינן מחמה דניחא ליה לדיקו

עוד שאלה על הא דמפורש בשו"ע אה"כ סימן מ' סעיף ז' דאם קידם אהס בפירוטם לאחר שפסגרת מענטס אינא